Noviny boháčskou elitou nenávidených a obávaných

ŽERME BOHATÝCH

Číslo 5 * Marec 2003 * Ročník 3 * Dobrovoľný príspevok

Vydáva PRIAMA AKCIA – slovenská sekcia Medzinárodnej Asociácie Pracujúcich (PA-MAP)

Železničiari písali históriu

Štrajk ukázal správny smer

Koncom januára a začiatkom marca ochromil slovenské železnice štrajk. Jeho súvislosti sme rozoberali v dvoch špeciálnych vydaniach Žerme Bohatých, ako aj na webstránke www.csaf.cz. Nasledujúci článok je pokračovaním analýzy a zhodnotenia celej situácie.

Keď banky určujú priority

Kľúčovým v celom spore je úver Európskej investičnej banky (EIB) z júla 1999. Tento fakt sa v médiách takmer nespomínal. EIB vlastní 15 členských štátov EÚ, ktoré majú právnu zodpovednosť za jej riadenie. V podstate je nástrojom presadzovania politiky EÚ. Hlavne istého druhu politiky.

Podľa Centra pre podporu miestneho aktivizmu je EIB „... spomedzi bánk pravdepodobne najvýznamnejším podporovateľom diaľničnej a cestnej infraštruktúry v Európe, ktorá je súčasťou tzv. Transeurópskej siete (TENs). V rokoch 1989 až 1998 EIB poskytla krajinám strednej a východnej Európy vyše 2,32 mld. EUR na výstavbu a rekonštrukciu diaľnic, zatiaľ čo na modernizáciu železníc dvakrát menej ...“ Plán TENs je dielom Európskeho okrúhleho stolu priemyselníkov (ERT), ktorý hrá významnú úlohu pri zásadných rozhodnutiach v EÚ. Tvoria ho hlavy 45 najväčších európskych korporácií (napr. Siemens, Nokia, Renault atď.), presadzuje (ich) investičné megaprojekty a snaží sa o odbúranie bariér pre voľný pohyb tovarov a služieb. TENs mal medzi rokmi 1994-99 stáť 400 mld. EUR, do roku 2015 má docieliť 40 % nárast dopravy a spôsobiť zvýšenie emisií skleníkových plynov o 15-18 %.

V podstate stačí vedieť, aké boli podmienky úveru EIB a je jasné, že to bol úver katastrofálny (navyše, krytý štátnymi zárukami). Kto sa pýtal nás? Nikto. Kto na to doplatí? My. Komu to je jedno? Bohatým a mocným. Kto z toho bude ťažiť? Automobilová a autobusová lobby.

(pokračovanie na strane 3)

Nevídané gesto: predseda štrajkového výboru odmieta podať ruku ministrovi dopravy. Zdá sa, že pána Schmidta zatiaľ obchádzajú maniere Saktora či Machynu. Ti by Prokopoviča hádam aj vyobjímali...

Vitaj v kapitalizme 21. storočia

Novela zákonníka práce

Pochybné akcie s pochybným efektom

Začiatkom januára odborári vyše 10 dní protestovali pred ministerstvom práce. Akciami vyjadrili svoj nesúhlas s pripravovanou novelou Zákonníka práce a postávaním pred budovou ministerstva mali vyvinúť tlak, ktorý by viedol k prijatiu ich pripomienok. O novele boli dokonca ochotní zvolať referendum. Saktor najprv hrozil ďalšími akciami, aby hneď na to chválil Kaníka, že odborárov prijal do zasadačky ministerstva. Na ministra mali akcie zjavne nejaký vplyv, keď 12. januára vyhlásil, že už nie sme v dobe triedneho boja, kde platí zlý zamestnávateľ = vykorisťovaný zamestnanec. Ono, niečo na tom pravdy bude, lebo fakt je ten, že nielen „zlý“ zamestnávateľ, ale zamestnávateľ ako taký rovná sa vykorisťovaný zamestnanec. Že sa na nás šéfovia usmievajú a používajú rôzne triky personálneho manažmentu, ešte neznamená, že si neprisvojujú nadhodnotu práce a že pre nich nie sme len „ľudskými zdrojmi“. Každý zamestnávateľ je parazit a vykorisťuje. Že to niektorí vedia pekne zakryť, na veci nič nemení. Pán minister má teda pravdu len s tým triednym bojom. Aby tu bol, musela by tu byť masa organizovaných pracujúcich, ktorá by bojovala za beztriednu spoločnosť. Tak ďaleko nie sme. Triedny boj tu nie je, ale zato tu na každom kroku máme sociálne vrenie, ktoré môže prerásť do otvorených sociálnych stretov. No, späť k odborom a novele.

(pokračovanie na strane 5)

Z OBSAHU:

ŠTRAJK NA ŽELEZNICI
Nezvládnutá situácia
Útok na železnice na celom svete
NOVELA ZÁKONNÍKA PRÁCE
VOJNA V IRAKU
O čo ide a ako ju ochromiť
Ako vlády ženú ľudí do vojny
Ide o to vyjadriť sa
KULTÚRA
*CD, *.mp3, *.divx, *.mpeg a tie ďalšie alebo*
Kultúra pre nás, nemajetných
ANTIFAŠIZMUS
Mor sa šíri...
Z BOJOV VO SVETE
TAK ŽIJEME
Ďalší deň 24-ročného starca
KOMENTÁRE
Ste chorí? Ok, ale máte na to?
Snažíme sa im to však znepríjemňovať

Vojna v Iraku

O čo ide a ako ju ochromiť

Pri skúmaní príčin vojny v Iraku môžeme dospieť k dileme, čo je vlastne pravda a odkiaľ čerpať hodnoverné informácie. Pohodlné riešenie je rezignovať a vziať to tak, že veriť sa nedá ničomu. Zodpovednejšie mi však príde preštudovanie si dokumentov, ktoré hovoria o kríze na Blízkom východe otvorene – dokumentov americkej vlády. Ak ich skombinujeme s historickými poznatkami, alternatívnymi informáciami (teda inými ako tými, ktoré do nás hustia masmédiá) a očitými svedectvami, obraz o tom, čo sa deje a čo sa bude diať začína byť oveľa jasnejší. Najprv si objasnime dôvody, prečo Saddám odsunul Usámu z prvej priečky americkej hitparády nepriateľov.

Svetová nadvláda USA

Plány novej americkej politiky predstavuje Projekt pre nové americké storočie (PNAC). Jeho základné argumenty sú obsiahnuté v dokumente zo septembra 2000 s názvom „Opätovné vybudovanie obrany Ameriky: Stratégia, jednotky a zdroje pre nové storočie“. Podľa neho musia USA:

a) Presunúť svoje stále jednotky do južnej Európy, juhovýchodnej Ázie a na Blízky východ
b) Zmodernizovať americkú armádu, vrátane modernizácie stíhačiek, ponoriek a vojnových lodí
c) Vybudovať globálny obranný protiraketový systém a strategicky ovládnuť vesmír
d) Ovládnuť „medzinárodný spoločný priestor“ internetu
e) Zvýšiť výdaje na obranu na minimálne 3,8 % HDP.

Dokument naznačuje, že nemá ísť len o pripravenosť k vojnám. Vojny sa majú reálne viesť, aby všetci videli americkú svetovú nadvládu. Tento fakt potvrdil v auguste 2002 Richard Perle, predseda americkej Rady pre obrannú politiku a člen PNAC. Počas jednej z prednášok hovoril o zámere dobyť Irak, Saudskú Arábiu a Egypt. Donald Kagan, jeden z hlavných členov PNAC, očakáva, že USA si po vojne vytvoria v Iraku trvalé vojenské základne, obrovskú zbraň pre útok na ktorýkoľvek štát v regióne.

Ochrana demokracie

Americká vládna propaganda sa medzi ľuďmi snaží navodiť atmosféru strachu a nenávisti, v ktorom sú ich vládcovia „ochrancami demokracie“, ktorí odhodlane bojujú proti terorizmu a bránia demokraciu. Tento portrét „vojny proti terorizmu“ sa dá veľmi ľahko narušiť. Stačí poukázať na históriu Al-Kajdy a islamských brigád (výtvory CIA). Okrem toho, množstvo oficiálnych prehlásení a správ americkej tajnej služby potvrdzuje prepojenie medzi jednotkami jej vojenskej špionáže a predstaviteľmi Al-Kajdy – Bosna (polovica 90. rokov), Kosovo (1998-99) a Macedónia (2001). Dokumentované dôkazy potvrdzujú aj to, že Al-Kajdá je podporovaná pakistanskou tajnou službou ISI. Tá mala hrať istú rolu vo financovaní útokov z 11. 9. 2001. A čuduj sa svete, ISI má úzke pracovné vzťahy so CIA. CIA je zas inflitrovaná v Al-Kajde. Toto prepojenie nasvedčuje, že 9. 11. nedošlo k žiadnemu „zlyhaniu tajných služieb“. Samovražední únoscovia nekonali z vlastnej vôle. Boli postavami v starostlivo plánovanej operácii tajnej služby. Žeby o nej CIA skutočne nevedela?

(pokračovanie na strane 6)

Úvodné slovo redakcie

Vitaj pri už piatom čísle Žerme Bohatých a prvom redakčnom úvode, v ktorom chceme upozorniť na pár vecí.

Príloha k ŽB 5. Ide o dva špeciálne vydania ŽB, ktoré sme distribuovali medzi železničiarmi počas ich štrajku v snahe aspoň takto vyjadriť solidaritu ich boju. Vzhľadom k tomu, že náš rozpočet je veľmi malý, príloha je len v 250 xerokópiách. Problém je, že to sú kópie, ktorých tlač máme zadarmo (za čo veľmi ďakujeme) a ďalšia tlač zadarmo, žiaľ, nie je možná. Ak teda ŽB 5 prekročí náklad 250 ks (čo vždy záleží od okolností), je možné, že prílohu obsahovať nebude. Nemusíš ale zúfať, na požiadanie ti urobíme kópiu a zašleme, len sa ozvi.

Cena. Noviny sú stále za dobrovoľný príspevok a veríme, že to tak aj zostane, aj napriek že nám žiadne vydanie neprinieslo späť ani polovicu nákladov, ktoré sme doň – z vlastných vreciek – vrazili.

Príspevky od teba. Vítané! Na to, aby človek niečo napísal, nemusí byť žurnalista (ani my nie sme). Uvítame príspevky o tom, ako vytáčaš a ignoruješ šéfov, aké máš skúsenosti so zdieraním a nátlakom na pracovisku, ako mu čelíš. Hocičo. Budeme len radi. Žerme Bohatých má byť hlavne fórum, kde si budeme vymieňať naše skúsenosti, hlasom našej nespokojnosti, zúfalstva a zároveň odhodlania nielen nadávať, ale veci aj reálne meniť. Nič podobné tu neexistuje a, prinajmenšom nám, to veľmi chýba.

Žerme Bohatých rovno domov. Ak sa nechceš spoliehať na to, že ďalšie číslo dostaneš náhodou na nejakej odborárskej akcii, napíš nám a noviny ti budeme. posielať priamo domov. Nie je nič jednoduchšie.

Nuž, asi toľko. Všetko ostatné nájdeš vo vnútri.

S pozdravom, večne hladná redakcia Žerme Bohatých

Z hlavných správ sa nedozvieš, že...

Štrajky v San Salvadore

Dvadsať aktivistov sa 8. januára zamklo v národnej katedrále v Salvadore na protest proti vládnemu plánu privatizovať národný zdravotnícky systém. Pred katedrálou demonštrovali tisíce ľudí, ktorí nesúhlasia s privatizáciou. Už predtým sa uskutočnilo niekoľko protestných akcií vrátane štrajku lekárov a pracujúcich v zdravotníctve, ktorý v januári vstúpil do štvrtého mesiaca trvania. Protestujúci žiadajú: odvołať plán privatizácie, odchod armády, ktorá obsadila nemocnice, aby zlomila 4-mesačný štrajk, obnovenie jednaní s vládou.

Zdroj: www.indymedia.org

Hrubou silou proti pražským „tramvajákom“

V skorých ranných hodinách 3. februára 2003 sa začal v Prahe štrajk vodičov električiek. Zvolal ho malý odborový zväz Federácia vodičov električiek (FŘT), ktorý žiadal zrovnoprávnenie vodičov električiek, autobusov a metra. Poukazoval aj na nefunkčnosť vedenia, predimenzovanosť rôznych riaditeľstiev odštepných závodov i generálneho riaditeľstva. Kým zamestnancom rástli mzdy za posledné roky minimálne, vedenie si zvýšilo odmeny dvojnásobne.

Do štrajku vyšla FŘT po fiasku „odbornej“ štúdie (podľa nej v Prahe jazdia električky v podstate bez vodičov) a po vyhrážaní zo strany manažmentu. Kvôli zastrašovaniu a obavám z násilia sa štrajku účastnilo len asi 30 % zamestnancov. Vedenie reagovalo najatím brigádnikov a odmenami pre štrajkokazov. Odborári zas odpovedali blokádou výjazdov niekoľkých diep, aj pod hrozbou násilia. Privolanie polície a súkromnej bezpečnostnej služby vyústilo na niekoľkých miestach do útoku na odborárov a bitiek. Na jednej strane štrajkujúci, na druhej SBSkári, polícia a dokonca aj štrajkokazi. Štrajkujúci sa bránili, no neubránili. Výnimkou bolo depo Motol. Tam hrozby a uplatnenie násilia nezabrali. Naopak, štrajk vydržal po celú ohlásenú dobu (do polnoci) a k štrajkujúcim sa po vzhliadnutí videozáznamu z policajného zásahu pridala aj celá popoludňajšia smena!

„Tramvajáci“ poukazovali na podobné problémy ako slovenskí železničiari (vyhrážanie zo strany manažmentu, nefunkčné vedenie, priepastné príjmové rozdiely, dezinformácie vedenia o vysokých príjmoch zamestnancov, ktoré sú možné jedine vďaka stresu a nadčasom atď.). Akcie sa však odlišovali, a to najmä mierou podpory štrajku zo strany samotných zamestnancov, dĺžkou trvania štrajku a represiami použitými k jeho potlačeniu. Ani jeden štrajk nedosiahol reálne výsledky a v oboch prípadoch sa zvažujú ďalšie kroky odborov.

Čo stojí za pozornosť je fakt použitého násilia. U nás si ho vedenie veľmi nemohlo dovoliť, ale v Prahe bola situácia odlišná a v Motole ukázala, že sebaobrana vlastného boja si nutne vyžaduje odvahu a solidaritu. To sú zbrane proti strachu a násiliu.

Záver: verme si, komunikujme medzi sebou, sledujme skúsenosti z bojov na iných pracoviskách vo vlastnom i inom odvetví. Ak sa nenecháme rozhádať a znepriateliť masmédiami, hrozbami šéfov, pesimizmom a stupídnym „aj tak to nedokážeme“, môžeme vybojovať všetko. Lebo, to oni potrebujú nás, nie my ich. To je celá pointa.

Zdroje: Svobodná Práce 27, fsa.anarchismus.org, alarm.solidarita.org

Víťazný štrajk vo filipínskom cukrovare

Šesťdňový štrajk v cukrovare Central Acucarera der Tarlac v meste Tarlac skončil 27. februára potom, ako vedenie pristúpilo na takmer všetky požiadavky štrajkujúcich (okrem iného, okamžité uhradenie lekárskej starostlivosti, obsadenie uvoľnených pracovných miest zamestnancami na pevný pracovný pomer, sezónni robotníci majú byť po 6 mesiacoch automaticky prijatí do pevného pracovného pomeru atď.).

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Nepokoje v Bolívii

Na základe rady Medzinárodného Menového Fondu znížiť štátny deficit z 8,6 % na 5,5 % sa 11. februára 2003 rozhodla bolívijská vláda zapracovať do nového rozpočtu zvýšenie daní z príjmu a škrty vo výdavkoch. Do ulíc La Plaz, Santa Cruz a Cochabamba vyšli tisíce ľudí. Špeciálna zásahová jednotka, ktorá nesúhlasila s vládnym plánom, odmietla zakročiť. K demonštrantom sa pridali aj stredoškoláci, ktorí potom, čo ich napadla polícia, zaútočili kameňmi na prezidentský palác. Bola povolaná armáda, proti ktorej použila polícia slzotvorný plyn. Armáda začala ostrú paľbu, najmä pomocou snajprov na strechách. Na zemi zostali vyše tri desiatky mŕtvych, vrátane lekárov, ktorí práve ošetrovali zranených! Následne došlo k rabovaniu budov vlády a strán, ako aj veľkých obchodov. Vláda kapitulovala, prisľúbila, že stiahne svoj návrh a zvýši platy policajtom.

17. februára vyšli do ulíc desaťtisíce pracujúcich a študentov, aby si pripomenuli pamiatku obetí nepokojov. Žiadali tiež rezignáciu prezidenta. Časovo sa akcie kryly s 48-hodinovým generálnym štrajkom zvolaným Bolívijskou federáciou práce (COB).

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Kanadské nemocnice v divokom štrajku

Vyše 1 000 zamestnancov nemocníc (prevažne žien) vo Vancouveri sa 28. januára 2003 účastnilo nelegálneho divokého štrajku a piketov. Rok predtým bola v tento deň prijatá legislatíva, ktorá sa snaží zničiť dohody uzatvorené odbormi a signalizuje posun k privatizácii zdravotníctva. Odvtedy došlo k rušeniu zdravotníckych služieb, zatvoreniu niekoľkých nemocníc a prepusteniu stoviek zamestnancov v oblasti. Po štrajku nasledovala demonštrácia niekoľko tisíc pracujúcich v meste. Prezident Asociácie zamestnávateľov v zdravotníctve prejavil ochotu jednať s odbormi. Slovami jednej odborárky: „... To ukazuje silu ľudí, ktorí pracujú spolu a snažia sa povedať, že musíme robiť, čo od nás situácia vyžaduje. Že musíme robiť nátlak, aby sme zachránili lekársku starostlivosť a bojovať za dobre platenú prácu. A nátlak funguje.“

Zdroj: www.infoshop.org

Kto sa dotkne odborára, zle dopadne

Asi 300 odborárov ozbrojených oceľovými tyčami napadlo 25. februára 70-člennú bezpečnostnú službu podniku Doosan Heavy Industries v juhokórejskom *Čangwone*. Pri strete bolo zranených celkovo 34 pracujúcich a členov ochranky. Mimo to, došlo k značným materiálnym škodám. Príčinou stretu bolo napadnutie jedného z odborárov ochrankou, keď chcel vyvesiť transparent. Robotníci majú stále v pamäti aj samovraždu kolegu z januára (upálil sa pred fabrikou na protest proti represívnym praktikám podniku). Olej do ohňa pridalo odhalenie dokumentov manažmentu, kde sa rozoberá možnosť ukľudniť nespokojných robotníkov „vo vojenskom štýle“.

Zdroj: www.alarm.solidarita.org

Belgickí odborári vzali vedenie ako rukojemníkov

Na protest proti hrozbe prepúšťania boli 17. februára šieti vrcholoví manažéri oceliarne Cockerill Sambre SA zamknutí v univerzitnej budove. Materská spoločnosť Arcelor oznámila zmrazenie investícii do fabriky, čo môže spôsobiť prepustenie až 2 000 zamestnancov. Týždeň predtým bolo 6 000 zamestnancov v jednodňovom štrajku a odbory varovali pred ďalšími akciami. Oceliari si získali rešpekt svojimi militantnými priamymi akciami. V 80. rokoch prerástla jedna ich demonštrácia do hromadnej bitky s políciou v hlavnom meste. Počas štrajkov pred niekoľkými rokmi sa militanti dokonca pokúsili buldozérmi naberať a vytláčať policajné autá z diaľnice.

Zdroj: www.infoshop.org

Reálny dopad trendu presúvania podnikov do krajín Tretieho sveta postihol v lete 2002 aj Newell Window Fasion inc., korporáciu špecializujúcu sa na inštaláciu okien. Továreň patrí americkej korporácii Newell-Rubbermaid, ktorá v januári 2000 skúpila pobočky Newell (štyri sú vo Francúzsku, jedna v Španielsku a Británii.). V mestečku Negrepelisse na juhozápade Francúzska bol miestny závod jedným z najväčších zamestnávateľov v oblasti. Zamestnanci najprv nepochopili, čo sa vlastne deje. Precitli, až keď im šéf povedal, aké nízke bude ich odstupné. Rozhodli sa konať...

Všetko je raz prvýkrát

Spor a začiatok odporu

Začiatkom leta bolo zamestnancom oznámené, že (najmenej) dve pobočky - Negrepelisse a Ablis (pri Paríži) - budú do Vianoc zatvorené a výroba sa presunie do „Tretieho sveta“. Redukčný plán bol dosť tvrdý a na hranici zákona. Za každý odrobený rok mali dostať odstupné vo výške 6-dňovej mzdy. Kto si odrobil, napríklad 15 rokov, nemal dostať ani 5-mesačné odstupné!

Keďže v pobočke v Negrepelisse bolo len málo militantov (rozumej, radikálnych pracujúcich) a sympatizantov priamych akcií, zamestnanci požiadali o pomoc francúzsku sekciu MAP – Národnú konfederáciu práce (CNT). Tá pomohla s organizovaním verejných zhromaždení. Prvé bolo 20. 9. 2002 a zamestnanci na ňom hovorili o dôstojnosti a solidarite, nadobudli silu a odhodlanie a dohodli sa, že vyjdú do štrajku a fabriku budú okupovať. Taktiež zostavili zoznam požiadaviek, vrátane vyššieho odstupného. Muselo sa konať rýchlo, pretože vedenie malo zasadať 24. septembra. Vidiecky Podporný Výbor (PV) zložený zo zamestnancov, príbuzných, dôchodcov, maloobchodníkov atď. (ľudí, ktorým nehrozili tak silné represie) 23. septembra zablokoval dvere do dielní. Solidarita bola spontánna. Výbor vyzval pracujúcich k obsadeniu továrne. Ešte pred týždňom tak arogantné vedenie, bolo zrazu paralyzované! Tá istá scéna sa opakovala aj 24. septembra. Atmosféra bola perfektná, umocnená pekným slnečným počasím. Na miesto prišiel aj zástupca miestnej správy, bol však vyzvaný k odchodu. Nechceli, aby celý prípad zneužila politická strana. Boj sa rozpútal aj v miestnej tlači: noviny ,,Depeche du Midi“ sa lživými článkami o protestných akciách, zamestnancoch a PV pridali na šéfovu stranu. Tvrdili, že dôkaz neorganizovanosti Výboru je ten, že na čele nemal žiadneho prezidenta. Výbor odpovedal letákom, kde a vysvetlil, že nepotrebuje žiadneho prezidenta, aby bol organizovaný, pretože všetky rozhodnutia sa prijímajú kolektívne na Všeobecnom zhromaždení (VZ). Ďalšie miestne noviny „Le Journal du Tarn“ písali objektívnejšie a útočili aj na neférové články konkurencie, dokazujúc ich lživosť. 25. septembra, po púhych troch dňoch blokády pristúpil šéf na rokovanie. Ponuky boli však nedostatočné. Zamestnanci žiadali odstupný plat vo výške 12-tich mesiacov pre všetkých, plus jeden mesiac za každý rok odrobený v továrni. Šéf odmietol.

Ide do tuhého

Všeobecné zhromaždenie sa 1. októbra zhodlo na zotrvaní v boji: zamestnanci formálne vstúpili do okupačného štrajku a továrень obsadili. Po troch dňoch prišiel šéf s novým návrhom, opäť nedostatočným. Záver VZ: boj pokračuje! V tom istom čase sa nadviazali kontakty s ďalšími pobočkami Newellu. Abliská pobočka, ktorá mala byť takisto zrušená koncom roka, sa dala do pohybu. Vyšli do štrajku spolu s Negrepelisse a začali koordinovať svoje akcie. Spolu štrajkovalo už takmer sto ľudí. Pre svoj boj požiadali podporu aj zvonku. Dostala sa im aj od viacerých sekcií MAP, vrátane Priamej Akcie.

Po týždni štrajku sa však prejavila akási mrzutosť a nevrlosť. Pre všetkých pracujúcich to bola prvá skúsenosť (a to tam niektorí pracovali už 30 rokov) a niektorí sa až báli. V pondelok (čiže po víkende) sa začali militantov CNT strániť. Pár štrajkujúcich s členmi CNT odmietlo diskutovať, iní o nich začali viesť veľmi čudné reči. Čo sa stalo? Skutočnosť bola taká, že počas víkendu niekto rozšíril v mestečku text – údajne z internetu – v ktorom boli anarchisti spájaní s atentátnikmi. CNT bola v tejto ohováračskej kampani vykreslená ako banda chuligánov. Bolo teda po všetkom?

Nie, pretože nakoniec sa našli ľudia, ktorí sa dali dokopy a asi 15 štrajkujúcich sa rozhodlo navštíviť ďalšiu fabriku v Tremblaye (pri Paríži, 800 km od Negrepelisse), kde firma sídlila. Tam sa chceli pridať k delegácii z továrne v Ablis, kde sa tiež štrajkovalo kvôli rovnakému problému. Chceli sa stretnúť s pracujúcimi z Tremblaye.

Solidarita a odboroví funkcionári

Po príchode spoločným autobusom ich na parkovisku pri fabrike privítal „podivný výbor“: generálny riaditeľ, vedúci personálneho oddelenia a skupinka policajtov. Bolo očividné, že riaditeľ chcel, aby policajti dostali „anarchistických predákov“ len čo vystúpia z autobusu. Jeho prvá otázka bola: „kde sú predáci?“ Chcel zdiskreditovať štrajkujúcich, že sú riadení zvonku. Neuspel. Štrajkujúci konali na princípe samosprávy pracujúcich, nemali „vonkajších vodcov“ a jeho aj fízlov poslali do teplých krajín.

Po stretnutí s delegáciou z Ablis odišli spoločne do fabriky Tremblaye, kde zistili, že pracujúcim tam nikto nepovedal, že prídu! Reformistické odbory však boli informované veľmi dobre: pár ľudí zo socdemáckych odborov FO a komunistických CGT, spoločne s delegátom CGT z Negrepelisse (prišiel vlakom deň predtým, nechcel ísť autobusom so štrajkujúcimi...) prišlo s malým letákom, ktorý ani nebol podpísaný! Tieto reformistické odbory chceli spochybniť jednotu medzi radovými zamestnancami. Manéver im nevyšiel: štrajkujúci dlho diskutovali s miestnymi zamestnancami a nakoniec zorganizovali spontánnu demonštráciu v uliciach mesta, kde asi 200 ľudí (asi polovica pracujúcich Tremblaye), skandovalo heslá proti šéfom.

No, zatiaľ čo prebiehala demonštrácia, delegáti FO a CGT jednali so šéfom a podpísali dohodu, ktorá síce priniesla viac ako sa ponúkalo na začiatku, no oveľa menej ako sa dohodlo na VZ štrajkujúcich. Ak by sa štrajk rozšíril, vybojovalo by sa oveľa viac. Po dohode sa opäť začalo pracovať, ale na 20 % výkonu bežnej výroby. Mesiac po štrajku bola fabrika definitívne zatvorená.

Bilancovanie

O niekoľko týždňov sa skupinka bývalých štrajkujúcich obrátila na CNT so žiadosťou o stretnutie a zbilancovanie celej akcie. Najprv chceli vedieť viac o CNT, kto sú anarchosyndikalisti v skutočnosti, ako chápu súčasnú a budúcu spoločnosť... Dlho sa hovorilo aj o boji – o jeho dôležitých momentoch, o ťažkostiach, o pocite byť rozdrvení veľkou silou, ako aj o tom, že niektorí si vyčítali, že neboli tvrdší. Analyzovala sa úloha reformistických odborov (CGT, FO). S výnimkou jedného či dvoch (samozrejme, vrátane delegáta CGT), každý potvrdil, že počas boja im došlo, že reformisti ho sabotujú. Ústrednou témou diskusie bolo chápanie triednej solidarity, ktorá je lokálna a zároveň globálna. Početné prejavy solidarity z celého Francúzska i zvyšku sveta (USA, Slovensko, Anglicko, Japonsko, Španielsko, Rusko, Česko, Nemecko, Srbsko, Poľsko...) boli pre štrajkujúcich skutočne úžasným zážitkom.

Bývali štrajkujúci nakoniec uznali, že ešte stále sa dá bojovať, aj v malom meradle a postarať sa o vlastné problémy samosprávou pracujúcich v každodennom živote. Niektorí prejavili vôľu bojovať po boku CNT.

Spracované podľa novín Combat Syndicaliste vydávaných CNT-MAP

Stranu pripravil -mt-

Železničiari písali históriu

Štrajk ukázal správny smer

(pokračovanie zo strany 1)

Aj v bordeli hospodária lepšie

V roku 1995 bol podiel celkových dlhov na celom majetku železníc 10,1 %, v roku 2001 až 56,4 %. Ide o 48,7 mld. Sk, z toho približne 18 mld. Sk sú dlhy štátu za nezaplatené výkony vo verejnom záujme. Od roku 1995 sú železnice v strate, ktorá v 2001 dosiahla 3,4 mld. Sk a do straty sa dostala dokonca aj nákladná doprava. Mečiarom i Dzurindom dosadený manažment situáciu len zhoršil. 1. 1. 2002 vznikli dva podniky – ŽSR a ŽSSR. ŽSR prebrali vyše 80 percent úverov. A keď potom Dzurinda povie: „Transformácia železníc sa nemôže urobiť spôsobom „zacvakajte celú sekeru a potom s tým niečo urobíme“, vo vrecku sa mi fakt otvára kudla.

Matematika vedenia a vlády – propaganda plná lží

Železnice chceli tri mesiace na oddialenie rušenia dopravy, čo by stálo 120 mil. Sk. Podľa ministra Prokopoviča je príčina tá, že ŽSSR dostala od štátu na prevádzku výkonov vo verejnom záujme menej. Vyšlo z toho, že to vystačí len ak sa zruší 25 tratí a 200 vlakov. Nevedieť o úvere EIB, aj uverím.

Bez komentára:

5. 2. 2002, www.sme.sk, názor železničiara:

„Čo sa týka prezamestnanosti, aj ja vidím nejakú rezervu, ale nie 30 %. Lenže najskôr prepúšťajú tých, ktorí to ťahajú a na ostatných naložia ešte viac, spolu zo zdvihnutým prstom.“

4. 2. 2002, www.sme.sk, názor čitateľa:

„Prezamestnanosť nie je v prevádzke, ale v balaste zvanom manažment. O kolko miest a o kolko sa znížia platy byrokratom z titulu zníženia výkonov na rušených tratiach? Ani o korunu, nikoho neprepustia, skôr príjmu nových úradníkov na sledovanie, likvidáciu, odpredaj a pod.“

Od 2. februára je zrušená osobná doprava, no zamestnanci podľa kolektívnej zmluvy budú prepustení až po uplynutí 2 alebo 3 mesiacov. Oddialenie by teda nestálo 120 mil. Sk, keďže mzdy sa platia tak či tak. Pritom zvyšok (náklady na energie) sa dali do značnej miery vykryť tržbami. Niekto nás tu vodí za nos.

Keď sa ministra pýtali, či je hospodárne rušiť trate, na ktoré chceli železnice nakúpiť 35 nových vlakov za 2,5 mld. Sk, odpovedal, že trate sa nerušia, LEN osobná doprava. Neskôr vraj môže pod patronátom VÚC k obnove kľudne dôjsť. Môže a nemusí, jeho problém to už každopádne nie je.

Zrušené trate a spoje majú ročne ušetriť 500 mil. Sk. Lenže, menej vlakov v rámci ŽSSR = menej peňazí na spravovanie koľajníc a staníc v ŽSR, čiže namiesto šetrenia v skutočnosti dôjde k poklesu tržieb v druhej železničnej spoločnosti (podľa niektorých prepočtov o 350-400 mil. korún).

Ďalšie zdroje pohltí odstupné a podpora v nezamestnanosti pre väčšinu železničiarov, ktorí budú len ťažko hľadať novú prácu.

Minister upokojuje nespokojných cestujúcich a tvrdí, že pozdĺž zrušených tratí sú autobusové ťahy, čiže alternatívna forma prepravy. Čo na tom, že tam sú obchádzky, ktoré cestu autobusom časovo pekne natiahnú a niekde aj predražia? Čo na tom, že niekde náhradné autobusy nemusia vôbec pokryť dopyt? Čo na tom, že železnica je najekologickejší a najbezpečnejší spôsob hromadnej prepravy? Čo na tom, že do nákladov sa nezaratávajú externality spojené s cestnou dopravou (údržba ciest, škody na životnom prostredí, majetku či životoch)? Čo na tom...

Z výzvy k solidarite so železničiarmi, zverejnenej na internetovej stránke kolektívu Streetparty:

Kto spôsobil straty na železniciach?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Komu straty železníc vyhovovali a kto na nich najviac zarobil?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Kto bude za to všetko potrestaný?
Manažmenty, politici alebo zamestnanci?
Kto môže legálne vydierať, zastrašovať, stavať do neistoty a využívať ľudí? Kto má právo svojvoľne a beztrestne rozhodovať o ich životoch, o ich zamestnaní, pracovnom čase, zdravotnom zabezpečení alebo o majetkoch, ktoré ľudia vytvárajú?
Zamestnanci alebo politici a manažmenty?
Kto musí neustále ustupovať a plniť príkazy ? Kto je však dnes označený za nebezpečného vydierača, keď konečne nájde odvahu sa brániť a využije na to to jediné, čo má = svoju prácu?
Nie sú to obyčajní radoví zamestnanci?

Nezvládnutá situácia

Požiadavky železničiarov boli na naše pomery radikálne, ale úplne legitímne, aspoň pokiaľ ide o pracovné miesta a odmietnutie rušiť trate. Problém je, že o prípadnom rušení mali rozhodnúť VÚC a je otázne, ako by VÚC zohľadnili hlas cestujúcich a aké veľké kompromisy by prijali (napríklad pod tlakom majiteľov sprivatizovaných SAD). Možnosť niektoré trate skutočne zrušiť bola otvorená a zhora nám VÚC mohli opäť nadiktovať opatrenia idúce proti našim záujmom. Na druhej strane, je pravdepodobné, že VÚC by chceli niektoré trate a vlaky skutočne zachovať. Ministerstvo a vedenie železníc si však zvolilo cestu zastrašovania a spacifikovania železničiarov. Prerátali sa a museli čeliť historickej priamej akcii.

Štrajkujúci boli odhodlaní vydržať čo najdlhšie. Vedenie im od začiatku vyhrážalo. Tlak vystupňovala aj propaganda masmédií a ochromení biznismeni. Minister dopravy dal najavo, o čo tu ide, keď žiadal rozbehnutie nákladnej dopravy. Čiže, najviac neboli postihnutí cestujúci, ale kapitál a minister sa pustil do riešenia problémov súkromných podnikateľov. V pondelok 3. marca nastal zlom. Federácia strojvodcov a Odborového združenia železničiarov pri Rušňovom depe Haniska pri Košiciach ukončili štrajk na ekonomicky strategickej trase. Popoludní sa vypravili vlaky aj na stanici Bratislava-Petržalka. V utorok oznámila Federácia prevádzkových pracovníkov železničných staníc (na základe rozhodnutia Prezídia FPP), že s okamžitou platnosťou odvoláva štrajkovú pohotovosť „po zhodnotení celkovej ekonomickej situácie ŽSR a nekompromisného a neústretového postoja štrajkového výboru.“ FPP je ochotná „vyjednávať o spornom probléme bez nátlakových situácií k prospechu oboch strán“. Človeku sa chce zvracať. Čerešňou na torte bolo však rozhodnutie bratislavského súdu, ktorý štrajk ešte 3. februára prerušil a v podstate ukončil. Skončilo 200 vlakových spojení a 25 tratí. Do polovice marca sa doprava (čiastočne) obnovila na dvoch tratiach, obnova tretej sa pripravuje, na troch sú zaistené autobusové spoje. Nad zvyšnými traťami je otáznik a väčšina ľudí v postihnutých oblastiach nadáva.

Oprávnené veľké nádeje železničiarov sa rozpustili a po tom, čo sa udialo na východe pravdepodobne zanechali aj nepríjemnú pachuť v ústach...

Mohlo to skončiť inak

Predovšetkým, mohlo to inak začať. Štrajk podporilo asi 70 % železničiarov, no mohlo ich byť viac. Zákon hovorí, že zamestnávateľ nemôže štrajkujúceho zamestnanca okamžite prepustiť, pretože „účasť na štrajku v čase pred právoplatnosťou rozhodnutia súdu o nezákonnosti štrajku sa posudzuje ako ospravedlnená neprítomnosť v zamestnaní“.

Čo sa týka súdneho prerušenia štrajku, je to fakt, s ktorým sa musí počítať vždy. Ak by pracujúci uvažovali v mantineloch zákona, nikdy by nič nevybojovali. Robiť nelegálne akcie neznamená robiť nelegitímne akcie. Divoké štrajky sú korením zmien. Ak sú niekomu proti srsti, nech sedí zhrbený ticho v kúte a nedáva si veľké požiadavky. V prípade železničiarov bolo veľkou požiadavkou ani nie tak vyše 500 miliónov, ktoré chcel štát na rušení ušetriť, ale nesplnenie požiadaviek EIB a precedens, ktorý by vznikol, keby vedenie a ministerstvo ustúpili. Toto bola skutočná hrozba a práve preto sa tak často hovorilo o tom, že ide o politický boj železničiarov a nie ekonomický a že odbory tým prekračujú svoju pôsobnosť. S tým, že zasiahne súd sa preto malo počítať a mala sa otvoriť široká diskusia o tejto možnosti. Nestalo sa. Centrálny štrajkový výbor, ktorý bol, zdá sa, mimo kontrolu radových odborárov, rozhodol po svojom. Nepochybujem, že jeho rozhodnutie odráža názory mnohých radových odborárov, nič to ale nemení na fakte, že išlo o rozhodnutie uponáhľané a neprediskutované. Rozhodnutie, ktoré celý štrajk zlomilo bez reálneho naplnenia požiadaviek štrajkujúcich. Rozhodnutie, ktoré znamenalo prehru.

Skúsme pošpekulovať, ako by to asi vyzeralo, keby sa odborári nevzdali. Odbory by asi boli označené za teroristov (niektorí pisálkovia ich tak označili už počas štrajku) a ohováračská kampaň v médiách s cieľom naštrbiť solidaritu a verejnú podporu by ešte zosilnela. Ťažko povedať, ako by tomu vzdorovali, keď nedokázali svoj boj preniesť ďalej demonštráciami a informačnou kampaňou vyzývajúcou k solidarite zo strany ostatných organizovaných i neorganizovaných pracujúcich a cestujúcich. Verejné zhromaždenia za účasti verejnosti sa konali v kriticky málo mestách. Demonštrácie sa nekonali nikde. Solidárne štrajky takisto nikde. S výnimkou politických parazitov, boli jediní, kto viditeľne vyjadril solidaritu, pokiaľ viem, len zvolenskí vodiči autobusov a – Priama Akcia...

Nasledoval by ešte výraznejší tlak ekonomických gigantov (napr., US Steel), ktorý by podľa všetkého urýchlil radikálne riešenie zo strany vedenia a vlády. Lenže štrajkujúcich by nemohli ani prepustiť (kto by ich nahradil?) ani pozatýkať (kam by šupli väčšinu z 43 000 zamestnancov?). Mohla by zasiahnuť polícia. Ani to by ich však nemuselo nahnať do práce a mimo to, priniesť neželaný efekt – silnejšie odhodlanie zotrvať v boji. Vláda by šla proti sebe, lebo represia by vyvolala odozvu v zahraničí a mohla nežiadúco ovplyvniť jej integračné snahy. Odozva by bola aj doma a to veľmi jasná, opozícia by volala po predčasných voľbách. Ak by aj bol štrajk zlomený, jeho spoločenský a historický význam by bol ešte významnejší. Ešte viac by odhalil zvrhlú a násilnú tvár štátu a kapitalizmu. Záver je jednoznačný. Pracujúci by získali oveľa viac a po pravde, stali by sa skutočnými hrdinami.

Úprimne, aby toto všetko železničiari ustáli, muselo by byť medzi nimi veľmi silné puto solidarity a odvahy, ako aj živá komunikácia. Solidarita a odvaha mnohým rozhodne nechýbali, komunikácia, žiaľ, áno.

Samozrejme, mohlo by sa stať aj niečo menej dramatické – vláda by ustúpila a začala riešiť zadlženosť železníc inak. Vzdala by sa a musela vrátiť úver. Doplatili by sme na to my, lebo by to bolo z našich daní. Príčina je ale inde. Toto je len dôsledok vládnych omylov. Takto by to ale malo aspoň nejaký zmysel. A to nehovorím o možnosti uhradiť to z rozpočtu armády. Keď sa chce, peniaze sa vždy nájdu.

Bez komentára

(5. 2. 2003, SME, krátené):

Signalista Jozef Tóth odmieta, že by súd vyriešil problém za železničiarov, ktorým štrajk začal prerastať cez hlavu: „Hlúposť. My sme boli ochotní pokračovať až do splnenia našich podmienok. A že pri tom vznikli škody? Tie vznikajú pri každom štrajku, či vo Francúzsku, Maďarsku, alebo u nás.“ Zo štrajku má zmiešané pocity. „Na štrajky ešte nie sme zvyknutí. Preto sa k štrajku nepripojili všetci železničiari. Mnohí mali obavy, čo bude ďalej, či nás nezačnú prepúšťať. Strach som mal aj ja. Veď obaja s manželkou pracujeme na železnici. Ale ako by som sa mohol pozrieť svojim dvom dcérkam do očí? Ako by som im vysvetlil, že síce mám výhrady k manažovaniu železníc, ale štrajkovať nebudem, lebo sa bojím?“ Je rozhodnutý. Ak vyhlásia obnovenie štrajku, znovu sa pripojí: „Topmanažment vyhadzuje miliardy do vzduchu, pritom pre pár miliónov ide rušiť lokálky.“

Štrajk a KOZ

Trvalo 3 roky kým sa železničiarske odbory spamätali. Je potešujúce, že sa vôbec prebrali a priamou akciou s pomerne radikálnymi nekompromisnými požiadavkami zdvihli svoje chrbty a zároveň dali nádej pracujúcim v ďalších odvetviach. Je tu ale aj iný kladný dopad štrajku? Z pohľadu odborárskych bossov áno. Ako vyjednávači dostali veľký tromf a môžu hroziť podobnými akciami. V tomto zmysle sa situácia v odboroch zhoršila a radoví odborári zostali manipulovateľnou masou, ktorú možno pri každej príležitosti využiť. Keď sa skutočne začnú mobilizovať, možno ich zas pacifikovať. Podľa toho, ako sa to funkcionárom hodí.

KOZ štrajk podporila. Slovne (pri KOZ je aj toto obdivuhodný výkon). Neskôr, po vydaní nariadenia súdu, sa zachovala tradične – schizofrenicky. Uznáva, že jediná možnosť bola podriadiť sa rozhodnutiu súdu, hoci „ústavné práva železničiarov boli pošliapané spôsobom, ktorý potvrdil, že Slovensko smeruje do obdobia ranného kapitalizmu a nie do modernej, demokratickej, sociálnej Európy.“ OK, takže čo? Takže spíšeme nejaké lajstro a budeme sa tomu prizerať. Super.

Nové boje na obzore?

Vedenie železníc teraz hrá urazené decko. Odmietlo vyplatiť prémie za február bez predloženia dôkazov o opodstatnenosti tohto kroku. Mali byť vyplatené v marci. Minimálne ŽSSR zas plánujú nulový rast miezd na tento rok. Železničiari však žiadajú v zvýšenie miezd o takmer 14 %.

Okrem toho, pri ďalšom veľkom prepúšťaní (dokopy až 15 000 železničiarov) sa bude posudzovať aj to, „ako zodpovedne sa tí-ktorí železničiari správali počas prípadného štrajku“, zastrája sa Mikloš. Ako pánu milionárovi (pravej ruke Medzinárodného Menového Fondu a Svetovej banky) a zvyšku parazitov vo vláde, odpovedia železničiari nabudúce?

Vedenie hore, zamestnanci dole

Útok na železnice v ďalších štátoch

Argentína (1991-95) – Svetová banka (SB) financovala prepustenie 80 tisíc zamestnancov železníc. Brazília (1995-98) – Privatizačný proces, ktorý bol súčasťou programu na zníženie počtu zamestnancov financovaného SB, znížil pôvodný počet 42 tisíc zamestnancov na 22 tisíc. Z nich bolo do konca roku 1998 neuveriteľných 11 tisíc! Na privatizačný proces tak za 4 roky doplatilo 75 % zamestnancov.

CEPA informuje: „Podľa zdrojov medzinárodných odborových združení priniesla privatizácia železníc zhoršené pracovné, zdravotné a bezpečnostné podmienky. Predstavitelia železničných zamestnancov v Argentíne oznámili, že pracovný čas rušňovodičov sa predĺžil, pričom ich mzdy klesli. Vzrástla nehodovosť ako dôsledok zvýšenej pracovnej záťaže. Ich brazílski kolegovia tvrdia, že zníženie nákladov na prevádzku prostredníctvom znižovania počtu pracovníkov a väčším využívaním subdodávateľov sa tiež odzrkadľuje na zvýšenej únave zamestnancov železníc, najmä rušňovodičov, a nepriaznivo ovplyvňuje ich práceschopnosť a zručnosti.“

Podobné projekty presadila Svetová banka aj na Pobreží Slonoviny, v Keni, Zambii, Zimbabwe a v ďalších krajinách. Jej funkciu u nás supluje EIB.

Celoeurópsky štrajk proti privatizácii železníc

Po stretnutí európskych odborov 20. februára v Madride sa začína medzinárodná kampaň proti privatizácii železníc. Výzvu prijali SUD-Rail (fr), CGT (es), ORSA, UCS a FLTU-CUB (it) a RMT (uk). Kampaň má začať jednotným štrajkom 14. marca 2003.

Spracoval Michal Tulík

Zdroje: www.cepa.sk, www.streetparty.sk, www.sme.sk, Európska únie byznysmenov a byrokratov (ČSAF, 1999)

Ďalší deň 24-ročného starca

Hrozne som sa nudil a tak som si povedal, že zájdem niekde na pivo. Už dlhší čas chodíme s kamošom do jednej krčmy. Je dosť zašitá, blízko domu a nemusíme čumieť na hlavy náckov, ktorí sedia už pomaly v každom podniku. Tento, do ktorého chodíme, obchádzajú, lebo ho vlastní Turek ovešaný zlatom, ktorý tu vlastní viac podnikov a dosť sa mu darí. No, veď svojich zamestnancov celkom pekne zdiera. Ako každý iný podnikateľ. Takýto typ obživy, kde jeden maká a druhý na ňom zarába, nepozná hraníc.

Sadli sme si za stôl, vyhodili z vreciek mobily, cigy a peňaženky plné drobných. Objednali sme si pivo. Stojí síce dvacku, ale je aspoň toho pol litra, takže sa človek pritom zabaví a ešte k tomu mu to aj pozabíja nejaké bunky :)

Blava

Kecali sme o tom ako sa tu žije napiču, že by sme mali čím skôr odísť, i keď pravda, nemáme zaručené, že inde to bude lepšie. Veľa našich známych odišlo do Blavy. Je tam menšia nezamestnanosť, viac peňazí za hodinu atď. Spomenul som si na svojho dobrého kamaráta a jeho holku. Žijú v Blave už tri roky. Utkvel mi v pamäti jeden rozhovor s jeho holkou, ktorá robí vo veľkom obchode s elektronikou. Buď sedí za pokladňou alebo len tak chodí medzi pultmi a snaží sa byť milá na zákazníkov. To, čo občas vnímame ako otravovanie, keď si niečo prezeráme a už za nami stojí predavač v rovnošate a pýta sa či nám môže pomôcť, je čosi viac ako len snaha byť milý. To isté platí aj pri pozdravoch, keď sa vám sami predavači za pokladňami pozdravia pri odchode. Kamarátovej holke sa stalo, že raz, keď pracovala za pokladňou, sa nepozdravila zákazníkovi, ktorý zaplatil za tovar a odchádzal preč. Ona si to samozrejme ani neuvedomila. Bola už dosť unavená a tešila sa domov. Na druhý deň si ju zavolal vedúci a ukázal jej na videu nahraný „prehrešok“, ktorý urobila. Oficiálne jej ohlásil, že toto je prvé napomenutie a pri druhom bude prepustená. Dosť drsné, že? No, ale to ešte nebolo všetko. To, prečo by ju vyhodili by sa napísalo do nejakého papiera a tým pádom by si už mohla horšie nájsť rovnakú robotu na inom mieste. Pravdepodobne za nejaké porušenie pracovnej morálky alebo ako to nazvať. Ona sa rozhodla, že radšej odíde sama, pretože s tou poznámkou na papieri by to bolo so zháňaním roboty horšie. Myslel som si, že časy kádrových posudkov už skončili. Odvtedy, už otázky predavačov typu „môžem vám pomôcť“ neberiem ako nejaké otravovanie, ale ako príkaz, ktorí musia splniť.

Čosi podobné sa stalo aj mne, keď som brigádoval v Metre. Bol som tam asi piatykrát. Tentoraz ma šupli na oddelenie mäsa. Celkom pohoda, len dosť kosa. Na začiatku smeny ku mne prišiel nejaký predavač, s ktorým som si menil smenu a ukázal mi, či som už videl toto. To „toto“ bol žltý papierik, na ktorom bolo päť bodov ako sa správať k zákazníkovi. Čosi typu „1. poviete dobrý deň, 2. pozorne si vypočujete, čo si zákazník žiada, atď.“ Ako pre magorov. Ja som sa prv len zasmial, lebo som si myslel, že je to vtip. Ale kamenný ksicht chlapíka, čo mi to ukazoval, hovoril niečo iné. Tak som si to akože prečítal a vrátil mu to. Urobia z vás stroje, čo máte robiť, ako máte rozprávať a samozrejme, že ich nezajíma, že vám nevyšiel deň, že neviete, ako vyjdete tento mesiac s platom. Ešte dobre, že som tam len brigádoval.

Ostatný čas som najviac makal vo Volkswagene. To je ďalší prípad expanzie západného kapitálu na východ. Vláda určila daňové prázdniny a tak sa tu natrepali firmy ako je VW. Doslova na lúke postavia haly a ubytovne a poďme na to. Podnik fachčí celých 24 hodín. Smeny sa striedajú ako v Metropolise. Vyšťavia ľudí a po skončení daňových prázdnin sa stratia tak rýchlo ako prišli, niekde ďalej na východ, kde budú ľudia makať za polovicu toho, čo berú tu a ešte budú šťastní koľko zarobili. Tempo a prístup k zamestnancom sú otrasné. Počul som, že nikto tu nevydrží makať dlho a že aj chlapi, čo sú zvyknutí robiť tvrdo, to po pár mesiacoch vzdajú. Kamarát tu bol zamestnaný len v upratovacej službe a makal tri mesiace vkuse (bez víkendov) dvanástky nočné. Potom mu už z toho hrablo a začal makať len cez víkendy. Väčšinou tu robili východniari, Rómovia a bývalí basmani, ktorí si po odsedení len ťažko nájdu robotu niekde inde. Sú radi, že majú aspoň toto. Prístup vedúcich k zamestnancom bol samozrejme klasicky príklad toho, že ak niekomu dáte moc, automaticky toho začne zneužívať. Vedúci boli vlastne bývalí zamestnanci, ktorí tu boli už pár mesiacov a akosi „postúpili“. Dôvod bol väčšinou ten, že tu boli najdlhšie a vedeli, čo majú robiť. Raz sa mi stalo, že som mal nad sebou troch vedúcich. Na vrchole bol hlavný vedúci (tí tam boli dvaja). Pod ním bol nejaký dlhodobý zamestnanec a tento si v našej skupine (5-6 ľudí) našiel ďalšieho, ktorý na nás dával pozor a ktorý sa ako jediný rozumel tomu, čo máme robiť. Pekný príklad zbavovania sa zodpovednosti. Samozrejme, o nejakých odboroch tu nemôže byť ani reč. Raz ráno, keď som po nočnej čakal na svojich 500 Sk, prišiel nejaký nový a „vedúci“ mu vysvetľoval pravidlá. Ak nenastúpi na smenu raz (pričom dôvody ho nezajímajú) stiahne mu 500 Sk, ak nepríde druhýkrát, tak má vyhadzov. Zlatý kapitalizmus.

Starý dobrý východ

Pokiaľ je človek mladý a žije na východe, tak uteká kamkoľvek na západ. S tými staršími je to problém. Ľudia po štyridsiatke sú už usadení, je im tu dobre a nechcú odchádzať z domova. A kto by ich zobral? Tak sa musia nejako prebíjať doma.

Podmienky, v akých tu ľudia pracujú, sa podobajú na tie spred 100 rokov. Mama pracuje v podniku, ktorý je ešte pozostatkom boľševika u nás. Po 89-tom sa samozrejme podnik rozpredal trom podnikateľom. Tí kašľú na svojich zamestnancov a na podmienky, v akých pracujú. V hale, v ktorej mama pracuje, je v lete strašne horúco a je stále plná nedýchateľnej pary. Za smenu tam odpadnú tak 2-3 ženy (mužov, ktorí tam pracujú ako údržbári, je tam len zopár). Keď sa boli posťažovať vedúcej, doslova im povedala, že ju nezaujíma koľko žien za smenu odpadne, ale koľko sa toho vyrobí. Keď nepochodili u nej, zašli za svojím odborárom, ktorý je však jedna ruka s vedúcimi a o zamestnancov sa vôbec nestará. Ten im zas povedal, že ak im je horúco, nech si oblečú plavky a ešte sa im zasmial do tváre. O pár dní na to dostal jeden z chalanov, ktorý tam pracuje, epileptický záchvat. Keď ho prvýkrát dostal doma, lekár mu povedal, aby sa vyhýbal miestam, kde sa ťažko dýcha a kde sú teploty vyššie ako prirodzená izbová teplota. Robotu si inú nenašiel a tak ostal pracovať na svojom starom mieste. Vydržal tam dva týždne a opäť musel ísť k lekárovi, kvôli ďalšiemu záchvatu. O pár týždňov za odborárom došli zamestnanci so sťažnosťou, že z vody, ktorá vytekala z kohútikov v hale majú zažívacie problémy. Požiadali ho, či by im vedenie nemohlo kupovať nejakú minerálnu vodu alebo či by aspoň nenosili pitnú vodu v bandaskách z inej prevádzky, kde bola nezávadná. Tak to už pána „odborára“ riadne naštvalo a ženy vyhodil z kancelárie. „Samozrejmý“ je aj zákaz rozprávania sa počas smeny a presný čas ako dlho sa môžete zdržať na toaletách. Úrazy sú dosť časté. Strechy na hale sú už deravé a keď prší (alebo je v zime odmäk), všetci zamestnanci majú smolu. Voda steká po strojoch na podlahu. Stroje sú silnoprúdové (a staré) a nie sú stavané na takéto podmienky. Strach, že sa niečo stane tu bol neustále. Mamu zopárkrát kopla elektrina, ale jej mozog ešte stihol ruku odtrhnúť od stroja. Také šťastie však nemala jej kolegyňa, ktorú tam triaslo zopár sekúnd a skončila na pohotovosti. Ak si myslíte, že sa to hlásilo ako nejaký pracovný úraz, tak to sa mýlite. Nič také. Nejako sa to ututlalo. Samozrejme, že so strechou sa nič neurobilo a voda si veselo steká po vysokonapäťových kábloch i naďalej. Pýtal som sa mamy, či niekedy nepremýšľali o štrajku. Majú strach a tiež sú na to všetky ženy dosť vyčerpané (na 8-hodinový pracovný čas a voľné víkendy zabudni). Musia makať čo najviac, aby čo najviac zarobili, nielen preto, že sú na východe, ale aj preto, že sú ženy. Občas čosi ako divoký štrajk prebehne. Keď sa rozhodne väčšina žien jednoducho neprísť na smenu alebo odísť po 8 hodinách a ignorovať príkazy zhora, že majú pracovať ďalších 8 hodín. Žiaľ, vždy sa nájde dosť takých, ktorí sa rozhodnú na smenu prísť a kašľú na nejakú solidaritu. Takéto štrajky nie sú organizované a prakticky nik o nich nevie. Najhoršie je, že nedržia spolu.

A čo my mladí?

Občas som fakt rád, že mám vek, aký mám a že mám zatiaľ aspoň tú maturitu (a dúfam, že dokončím aj vysokú školu). Horšie to majú tí bez nej a ktorí po skončení učilíšť nemajú kam ísť. Teda majú, ale za akých podmienok. Môžu ísť pracovať do neďalekého drevárskeho podniku, kde sú pracovné úrazy tak časté, že sa nad nimi už nik nepozastavuje. Ľudia tam prichádzajú o prsty na rukách alebo ich rozseká sekačka na drevo na 5 centimetrové kúsky. Hneď vo vedľajšom paneláku býva chalan, ktorému to odseklo prsty na pravej ruke a ostal zmrzačený na celý život. Teraz žije na invalidnom dôchodku. Iného známeho mojich rodičov zachytila sekačka a rozsekala ho na malé kúsky. Čo sa mu stalo sa zistilo až na druhý deň, keď sa našli kúsky jeho košele. Jeho rodina žiadne odškodné nedostala. Bola to vraj jeho chyba.

Po ďalší príklad sme ani nemuseli ísť príliš ďaleko. Podnik, kde sme sedeli sa pomaly vyprázdnil a čašníčku sme trochu poznali. Sadla si k nám a začali sme sa trocha vypytovať. Je to typ ukecanej holky a tak sme sa podozvedali dosť veľa vecí. Napríklad to, že týždenne odrobí asi 76 hodín a holky, ktoré tu pracovali ako prvé dostávali (a teraz sa podržte) 10 korún na hodinu. Teraz je to už „lepšie“ a dostávajú 35 Sk (za 18-hodinové smeny). Tu na východe je veľa firiem zašitých niekde po dedinách, kde je normálne, že zamestnanec dostane 3500 Sk na mesiac. Žiaľ, u nás je taká mentalita, že ak si má človek vybrať medzi tým či bude makať za 3 a pol alebo brať podporu tri a pol, tak si radšej vyberie prvú možnosť, lebo aspoň „daco robí“. Žiaľ, sme až príliš robotná nátura :).

A domov...

Opäť som mal pocit, že som radšej ani nemal ísť von. Kedysi, keď sme chodili von, bola to nezávažná sranda. Pivo stálo 7,50 a človek spoznával každý deň nových ľudí, s ktorými sa dalo fajn pokecať. Dnes stojí pivo minimálne dvakrát viac a tí fajn ľudia sa buď odsťahovali, alebo sa z nich stali agresívne alkoholické typy. Keď odtiaľto neodídem skončím ako oni ...brrrrrr.... Alebo sa to pomaličky začne zlepšovať, ľudia už toho začnú mať dosť, pochopia, že to nemusí byť vždy tak a začnú sa aj tak správať. Od rečí spred televízora a nadávania v krčme sa hádam pohneme k organizovanej nenávisti, k pomalému zvyšovaniu nášho sebavedomia a k zlepšovaniu situácie. Veď už pomaly nemáme čo stratiť...

Fero Daniel

„Začal som chodiť na autobusovú stanicu Mlynské nivy a pozorovať život a dianie okolo. Hanba-nehanba, začínam zbierať zo zeme všetko, čo tam leží. Ľudia po mne zazerajú, čo som zač. Nekradnem, nežobrem, len sa tak túlam. Som takmer bez peňazí a prácu si nemôžem zohnať len kvôli tomu, že môj bývalý zamestnávateľ ma všade očierňuje.“

Snažíme sa im to však znepríjemňovať

Toto sú slová jedného z množstva ľudí, ktorých trhový mechanizmus vytlačil na okraj spoločnosti a s dôstojnosťou im vzal i nádej na lepší život. Ocitnúť sa na ulici bez práce sa dnes môže prakticky každý z nás. Vysoká nezamestnanosť, neschopnosť odborov a pravicová vláda dovoľujú zamestnávateľom klásť si neľudské pracovné podmienky. Nízka mzda, dlhá pracovná doba. Ak sa ti nepáči, môžeš ísť. Vonku na tvoje miesto čakajú desiatky nezamestnaných. Kto z nás by túto zázračnú vetu z úst kapitalistu už raz nepočul? Na viere v sociálnu spravodlivosť a istote, že sa o mňa štát v sociálnej núdzi postará, mi rozhodne nepridá Kaníkova novela Zákonníka práce a už vôbec nie dôchodková reforma zaváňajúca mafiánskym kapitalizmom z dielne toho istého parazita. Po výroku hovorcu bratislavského primátora Milana Vajdu, že „*magistrát nemá žiadne páky, ako by obmedzil pohyb bezdomovcov v uliciach hlavného mesta*“, no napriek tomu „*snažíme sa im to však znepríjemňovať prostredníctvom mestskej polície*“, už nemám slov. Kým bývalý starosta bratislavského Starého Mesta Andrej Ďurkovský zhrabne v odstupnom takmer tristo tisíc, pre ľudí žijúcich v sociálnej mizérii platí celkom iný zákon – policajná šikana. Neviem či sa zmierim s touto skutočnosťou. Neuspokojuje ma úplne myšlienka, že keď sa ocitnem v sociálnej núdzi, ústava mi zaručí štatút občana druhej kategórie a vláda na akejkoľvek úrovni mi pošle namiesto sociálnej pomoci policajnú hliadku.

Moje pochybnosti o tom, že žijeme v beztriednej spoločnosti, kde sme si všetci rovní, sa rozplynuli. Teraz som si tým už naozaj istý! Život v kapitalizme sa stal po výroku Milana Vajdu a po afére o vyplácaní odstupného bývalým primátorom aj pre mňa, radového občana, prehľadnejším. Už poznám skutočný význam polície a viem, že moje dane sú v dobrých rukách.

mxo

Ste chorí? Ok, ale máte na to?

Aaaaa máme tu ďalšie reformy. Do nového roka čosi milé od vlády. Ako každý, aj tento rok sa začne o čosi horšie pre nás, ktorí nepodnikáme alebo nesedíme vo vláde. Už si pomaly zvykáme, že z novoročnej opice nás prebudí realita slovenského kapitalizmu.
Vláda požičiava, požičiava a už treba aj čo-to splácať. Banky dajú, ale čosi za to chcú. Tentokrát sa vláda chystá požičať si 3,6 miliardy od Svetovej banky, ktoré chce použiť na reformu zdravotníctva. Čo presne táto reforma bude znamenať sa budeme dozvedať len postupne cez nejasné správy hovorcov. Niektoré skutočnosti už vyšli najavo. Tak či onak, je jasné, že zdravotníctvo je zneužívané... Veď sa pozrime, ako to s nami vyzerá.

Čo sme zač?

Každý pracujúci je blbý ako tágo a silou mocou si ničí zdravie ako sa len dá. Väčšina pracujúcich maká viac ako vládze, viac ako osem hodín. Všetci chcú pracovať v zlých podmienkach. Chlad, prievan, znečistený vzduch. To je to pravé, čo našich pracujúcich láka a čomu nemôžu odolať. Majitelia podnikov sa im snažia ako-tak pomôcť, ale nie. Ešte pred začatím pracovnej doby sa celá smena vyberie na strechu, kde s mravčou usilovnosťou robia väčšie či menšie dierky do strechy, aby aj oni pocítili príjemné kvapky dažďa na svojich tvárach. Potom sa vrátia na pracoviská, kde sa podelia na skupinky a poď ho! Jedna skupinka sa s energiou púšťa do ničenia izolácie elektrických zariadení. Tá druhá zas pre istotu nastaví kúrenie buď na maximum, alebo minimum. Ďalší sa už štverajú po rebríku a smelo odmontúvajú žiarovky, aby sa im horšie pozeralo. Všetci sa snažia, všetci. Neustále klopú na dvere svojich šéfov, aby im znížili mzdy a zvýšili pracovné tempo. Prosia na kolenách, aby ich nechali pracovať aj cez víkendy. Bezpečnostné služby majú plné ruky práce, keď sa v sobotu ráno snažia uchrániť objekt pracoviska pred pracovníkmi, pre ktorých je rodina až na druhom mieste. Cez obed sa všetci idú najesť a sú spokojní. Obedy sú drahé a dávky tak malé. S úsmevmi na tvári bežia do neďalekého obchodu, kde si kúpia nejaký výrobok po záruke, ktorý je vystavený hneď pri dverách pod tabuľkou „Akcia!“. Takto pomaly, ale isto, si ničia svoje zdravie. Tí šťastnejší, ktorí pracujú manuálne, nemusia čakať. Strkajú prsty do cirkulárky, pracujú na strojoch, ktoré už dávno mali skončiť na skládke odpadu, aby si privodili nejaký ten pracovný úraz.

To všetko má len jeden cieľ: návštevu u doktora

Je to predsa krása, keď si ráno privstaneme a spolu s ďalšími dvadsiatimi ľuďmi čakáme v čakárniach dýchajúcich osemdesiatymi rokmi so zožltnutými plagátmi na zaprášených nástenkách. Najhoršie je to však, keď sa tam natrepú staré babky. Tie poctivo čakajú už od pol siedmej rána. Čo na tom, že toto je popri chodeniu do kostola asi jediná možnosť ich spoločenského života. Mali by pekne sedieť doma a čakať na smrť. Koho zaujímajú ich problémy a to, že celý život prežili ešte v poctivom patriarcháte, kde ich cesta do kostola a pobehovanie okolo sporáka bola jediná činnosť. Pán minister má pravdu. Zneužívajú zdravotníctvo! Ale čo! Sedíme si v čakárni a keď sa konečne dostaneme dnu veľmi nás poteší doktor, ktorý o nás evidentne nejaví záujem, pokiaľ nezaplatíme sestričke 20 Sk. Aj by nám pomohol ale hold, nevie. Na školu sa dostal cez úplatok a tak ju aj skončil. On má školu, čo chcel a pár profesorov sa nabalilo. Všetci sú spokojní a systém funguje. Občas nejaký pacient omylom zomrie, ale čo už.
Posiela nás na röntgenový snímok, ale hopla! Minul sa papier, takže sme si mohli ušetriť cestu. Vrátime sa aspoň po nejaký recept. Predpíše nám čosi, ale nie príliš veľa a nie príliš dobrý liek, pretože chce, aby bol tento mesiac odmenený od štátu za to, že ušetril peniaze.

Keď konečne vylezieme z budovy, šup ho do radu v lekárni. S radosťou doplatíme nejakú tú stovečku, veď dnes nie je nič zadarmo a padáme domov. Na maródku sa vypísať nedáme, ešte vládzeme stáť na nohách. Budeme drieť a drieť a posnažíme sa, aby sme sa dôchodku pre istotu nedožili. Veď dôchodok je obyčajné okrádanie štátu.

Veľmi sa tešíme na to, čo nás ešte čaká. Nejaké tie vyššie poplatky za lieky a návštevu u lekára, zrušenie pohotovostí....

Fero Daniel

Vitaj v kapitalizme 21. storočia

Novela Zákonníka práce

(pokračovanie zo strany 1)

Tripartitné dohody o podobe novely Zákonníka práce

Skratka v zátvorke ukazuje čí návrh bol prijatý: M – ministerstva, O – odborov, M-O – vzájomný kompromis.

Novela zvyšuje rozsahu práce nadčas na 250 hodín po dohode so zamestnancom a 150 hodín, ktoré môže nariadiť zamestnávateľ. Zamestnávateľ nemusí mať povolenie Národného úradu práce. Výnimočne môže nariadiť nadčasovú prácu aj na rizikových pracoviskách (M)

Nadčasy sú citlivou témou. Pre mnohých sú jedinou možnosťou ako prežiť. O dobrovoľnosti takejto voľby sa potom dá pochybovať. V podstate legalizujú vysávanie našich životov (súčasná právna úprava sa obchádza a takto asi chcú zabrániť nelegálnym nadčasom...). Využitím tejto legálnej možnosti však obetujeme ďalší kúsok akej-takej voľnosti v podobe voľného času. Osoh z toho má predovšetkým zamestnávateľ. Vycicia nás ako sa len dá a ani nemusí zamestnať ďalších ľudí. Čo ho do našich rodín, priateľov, detí, od ktorých sa odcudzíme...

Umožňuje suspendovať zamestnanca na pol roka, ak bude podozrivý zo spáchania trestného činu (M-O)

Ministerstvo žiadalo suspendovanie aj v prípade porušenia pracovnej disciplíny alebo spáchania trestného činu pri plnení pracovných úloh a jeho ďalší výkon práce by ohrozoval dôležitý záujem zamestnávateľa. Toto sa dohodlo ako jedna z prvých vecí. Zamestnávateľom nesporne bohato stačí aj takýto záver. Čo to môže znamenať v praxi napovie konkrétny príklad. Náš kolega z francúzskej CNT bojuje so svojim zamestnávateľom už niekoľko mesiacov kvôli takémuto prvku v zákone. Akého zločinu sa dopustil? Využil svoje odborárske práva a slobodu prejavu a šíril letáky poukazujúce na vykorisťovanie v podniku.

Pracovný čas pre jedného zamestnávateľa bude 48 hodín týždenne (M), zavádzajú sa nové formy kratších pracovných časov, do 20 hodín týždenne (M),

Načo skrátiť pracovný týždeň? Načo zamestnať viac ľudí a uľahčiť život všetkým? A to tam je ešte bod, že pracovný pomer uzavretý na menej ako 20 hodín týždenne, môže skončiť bez uvedenia dôvodu!

Vypúšťa sa ustanovenie o nemožnosti uzatvárať pracovnoprávny vzťah medzi manželmi (M)

K tomu sa dá dodať len toľko, že samotný pracovnoprávny vzťah je pekná zvrhlosť, takže či už je medzi manželmi alebo nie, nám môže byť fuk.

Vyplácanie odchodného vo výške jednásobku poslednej mesačnej mzdy zamestnanca zostáva (O)

Načo žiadať viac? Odbory predsa len bránia pracujúcich pred útokmi šéfov a vlády, aj to len na papieri. Načo robiť robotu navyše a bojovali za zlepšenie súčasného stavu?

Zavádza sa 2-mesačná výpovedná lehota. Zamestnanec, ktorý pracoval v podniku viac ako 5 rokov, má 3-mesačnú (M)

Len čakám čo príde nabudúce. Jednomesačná? Žiadna?

Bude možné uzatvárať pracovný pomer na dobu určitú max. na 3 roky (ministerstvo žiadalo 5 rokov), s možnosťou opakovaného uzatvorenia (M-O)

Čím menej prekážok pre zamestnávateľa, tým lepšie. Opak škodí trhu. A to škodí zamestnávateľovi. Že aké je v tomto miesto zamestnanca? Stačí, ak bude makať a poslúchať.

Taktiež bude možné uzatvoriť pracovný pomer na dobu určitú aj pre dôchodcov, popri poberaní starobného dôchodku (M)

V zásade tu platí to isté ako pri nadčasoch.

Ponecháva sa skúšobná doba v dĺžke 3 mesiacov (O)

Ministerstvo žiadalo 6 mesiacov. Asi by som mal jasať.

Pri pracovnom pomere na dobu určitú bude možnosť prepustenia aj bez udania dôvodu (M-O)

Odbory dohodli dodatok, že sa tak môže stať až po prerokovaní s odbormi. Kto má skúsenosti s odbormi na pracovisku, vie, čo to znamená...

Ustanovenia o kontrole odborových orgánov nad stavom BOZP u zamestnávateľa zostávajú (M-O)

Odbory prijali také znenie, ktoré im už nedovolí zastaviť výrobu kvôli zlému stavu BOZP. Skrátka, kontrolujte si koľko chcete, hlavne že neprestávate makať.

Základná výmera dovolenky bude 4 týždne v roku, v rizikových profesiách sa zachová dodatková dovolenka, s možnosťou dojednania v kolektívnej zmluve (M-O)

Ministerstvo navrhovalo riadnu dovolenku 5 týždňov.

Zjednodušuje sa možnosť výpovede pre zamestnanca z dôvodu nedostatočných pracovných výsledkov, po predchádzajúcom písomnom upozornení zamestnávateľom (M-O)

Pôvodne to malo byť bez upozornenia. „Nepáčia sa mi tvoje pracovné výkony, ak nepridáš, máš padáka. Upozornenie by sme teda mali, takže nabudúce letíš.“ Dať to písomne je najmenej. Prosté...

Ďalšie tripartitné dohody: maximálny týždenný pracovný čas v dvoj- a viaczmenných prevádzkach sa nepredlžuje, pričom úpravu pracovného času budú môcť zamestnávatelia uskutočniť po dohode, a nielen po prerokovaní s odborovým orgánom (O); minimálne mzdové tarify zostávajú, už však nebudú závisieť od dosiahnutého vzdelania, ale od stupňa náročnosti práce. (M-O); vypúšťajú sa dohody pracovnej činnosti (M); nárok na odstupné pri ukončení pracovného pomeru, napríklad z dôvodu organizačných zmien v podniku, bude mať zamestnanec, len pokiaľ nebude čerpať výpovednú lehotu (M-O); krátenie dovolenky, ak má zamestnanec neospravedlnene zameškaný prácu (M); možnosť dať výpoveď zdravotne postihnutému aj bez súhlasu NÚP (M)...

Dohody na úrovni bipartity: Jedná sa o otázku participácie – účasti zamestnancov v pracovnoprávnych vzťahoch - a jej formy. Výsledky bipartitných rokovaní sa zapracujú do novely. Sporné sú hlavne otázky vzťahu vzájomného fungovania Zamestnaneckých rád (ZR) a odborov a zachovania výhod pre radových členov odborov, ako aj ich zástupcov. Tomuto problému sa ešte budeme venovať v ďalších číslach ŽB. Rozoberieme si aj inštitút sprostredkovateľní práce, s ktorými majú pracujúci na Západe značné problémy a proti ktorým organizovala MAP v roku 2002 celosvetový deň akcií.

Smerujeme do Európy

Síce nerozumiem tomuto slovnému zvratu, veď v Európe už sme, ale ak to niekomu znie lepšie, prosím. Obsah novely skutočne zavádza pravidlá, ktoré sú dnes v EÚ bežné a o ktorých sa akosi nehovorí. Zriedka sa hovorí aj o tom, že napríklad zmeny pracovného času a povoľovanie viacnásobných úväzkov nezamestnanosť v EÚ neznižuje. Dalo by sa pokračovať ďalej, no jediné čo zistíme je, že veľa z nás ani nevie, do čoho presne smerujeme. Hlavne, že do Európy...

Po dohode o najzásadnejších bodoch novely sa všetky strany predbiehali v potľapkávaní oponentov. Obraz o tom, akú skvelú novelu to odbory vybojovali si urob sám. Odborový vyjednávači vyjadrili spokojnosť s takýmto kompromisným návrhom. Takto sa vyjadrujú „naši“ zástupcovia. Neviem ako ty, ale ja spokojný rozhodne nie som. Žeby to bolo tým, že nie som odborový byrokrat s teplučkou kanceláriou, pohodlným autom a istým nadpriemerným príjmom...

S odborovými byrokratmi možno ale v jednej veci súhlasiť, lebo novela skutočne:

- Znižuje doterajšie nároky zamestnancov za účelom zníženia nákladov zamestnávateľov
- Zvyšuje neistotu v pracovných vzťahoch. Výrazne znižuje ochranu zamestnancov pred svojvoľným prepustením zo zamestnania a ochranu skupín zamestnancov so špecifickým sociálnym postavením a zdravotným stavom.
- Zhoršuje podmienky v oblasti ochrany práce a primeraného odpočinku po práci.
- Znižuje práva odborov ako zástupcov zamestnancov, diskriminuje ich v porovnaní s právami a ďalšími nárokmi priznanými zamestnaneckým radám.

„Pekný výhľad vraj zvyšuje produktivitu práce“

A je na mieste dodať – s požehnaním a spokojnosťou odborov, resp. ich šéfov.

Celá novela má ešte jeden háčik. V apríli ide do parlamentu a tam sa môže pozmeniť. Všetky dohody by sme tým pádom mali vnímať ako „malo by sa...“. Do praxe by sa mala dostať v júli 2003.

Michal Tulík

Nemedializované závery

O tom, ako sa vyriešili nasledujúce kritické pripomienky odborov, sa v tlači už akosi nehovorilo:

zníženie nárokov zamestnancov pri dôležitých osobných prekážkach v práci (pri vlastnej svadbe bude poskytovaný deň pracovného voľna bez náhrady mzdy, zavedenie 6-dňového ročného limitu pre vlastné lekárske vyšetrenie alebo ošetrenie a 6-dňového ročného limitu pre sprevádzanie rodinných príslušníkov do zdravotníckeho zariadenia a OČR, vypustenie doterajšej zvýšenej ochrany matiek, resp. rodičov s deťmi do 3 rokov; zrušenie povinnosti zamestnávateľov zabezpečovať plnenie svojich úloh predovšetkým zamestnancami v pracovnom pomere (tým sa podporujú rozvíjajúce sa praktiky „zamestnávania živnostníkov“ na normálne pracovné miesta s negatívnym vplyvom na plnenie odvodových povinností na sociálne, zdravotné a nemocenské poistenie v nezamestnanosti); vypustenie povinnosti zamestnávateľa zabezpečovať zamestnancom stravovanie; zrušenie zásady zmluvnosti v otázkach mzdových nárokov (mzdové nároky bude možné upravovať aj v pracovných poriadkoch); povinnosť zamestnávateľa zabezpečovať plnenie svojich úloh zamestnancami v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu; účasť príslušného odborového orgánu alebo zástupcov zamestnancov pri skončení pracovného pomeru; náhrada mzdy bez zníženia vo výške 12 mesačných priemerných platov pri neplatnom rozviazaní pracovného pomeru zo strany súdu; rušenie nároku na 8 hodín oddychu po pracovnej ceste končiacej po 24:00 hod.; rušenie zásady rozvrhovania pracovného času na 5 dní v týždni; vypustenie povinnosti zamestnávateľa zabezpečiť prácu zamestnancom, ktorým bude daná výpoveď z dôvodu ohrozenia chorobou z povolania, resp. prekročenia povolenej expozície; počas ochrannej doby sa nebude prerušovať počítanie výpovednej lehoty; bude možnosť okamžitého prepustenia zamestnanca odsúdeného za úmyselný trestný čin, hoci dostane len podmienečný trest; znižuje sa ochrana pri hromadnom prepúšťaní; vypúšťa sa účasť odborového orgánu pri prepúšťaní, skracuje sa doba, za ktorú vzniká povinnosť náhrady mzdy pri tzv. protiprávnom prepustení z 12 na 6 mesiacov...

15. február vyhnal do ulíc milióny ľudí po celom svete protestovať proti pripravovanému vojenskému útoku na Irak. Výnimkou nebola tentokrát ani Bratislava, kde svoj nesúhlas prišlo vyjadriť niečo cez 500 demonštrantov.

Ostaneme len ovcami

alebo dáme svojmu životu zmysel?

Sobotňajší pochod proti vojne v Iraku centrom Bratislavy opäť raz poukázal na základný nedostatok slovenskej spoločnosti – neschopnosť vyjadriť sa k problémom, ktoré sa nás bezprostredne dotýkajú. Nízka účasť demonštrujúcich nielenže ďaleko zaostávala za ostatnými mestami Európy, ale predovšetkým utvrdila súčasnú vládnu garnitúru v presvedčení, že jej na Slovensku nikto nestojí v ceste, žiadna významnejšia spoločenská sila, ktorá by ju zastavila pri realizovaní svojej arogantnej politiky proti ľuďom nielen v sociálnej sfére, ale aj v zahraničnej politike.

Kým všade vo svete sú politici v tzv. „demokratických“ krajinách citliví na verejnú mienku, slovenská politická elita našu verejnú mienku už roky úspešne ignoruje. V súvislosti s iniciatívou za vypísanie referenda o vstupe Slovenskej republiky do štruktúr NATO už dala niekoľkokrát verejne najavo, že akákoľvek snaha ľudí rozhodnúť o svojej budúcnosti je viac ako jedenkrát za štyri roky nežiadúca. A na Slovensku máme predsa už vyše štvrťroka po voľbách.

Dedičstvo minulosti?

Slovenská vláda nemusí reagovať na verejnú mienku citlivo. Keď bez akéhokoľvek významnejšieho odporu zo strany pracujúcej spoločnosti prešli do praxe začiatkom roka antisociálne novoročné balíčky ekonomických opatrení, prečo by malo vzniesť vlnu masových protestov rozhodnutie o vtiahnutí Slovenska do vojny proti Iraku po boku Georga W. Busha? Aj koncom roka pri oboznámení slovenskej verejnosti s rastom životných nákladov a prenesení bremena kapitalizmu opäť raz na pracujúcich, bola verejná mienka zásadne proti. Teraz je rovnako proti poskytnutiu vzdušného priestoru a železničnej dopravy americkému vojsku.

Vláda sa nám otvorene smeje do tváre a môže byť len vďačná minulému režimu, ktorým tak vehementne opovrhuje, že vychoval spoločnosť bez odvahy hovoriť nahlas. Averzia pracujúcich ku Komunistickej strane vypestovala u starších generácií odpor k prirodzeným prejavom nesúhlasu, akým je napríklad aj demonštrácia. Nanútené prvomájové pochody Komunistickej strany jednoducho nemohli zanechať v nikom normálnom nič dobré. Ide o to prelomiť ľady.

(pokračovanie na strane 7)

Vojna v Iraku

O čo ide a ako ju ochromiť

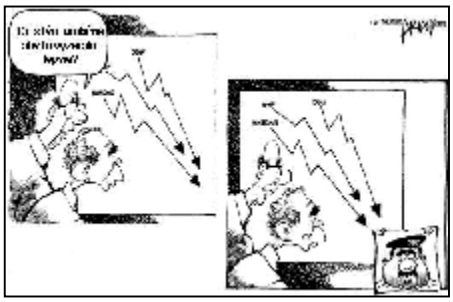

(pokračovanie zo strany 1)

Pokiaľ ide o zbrane hromadného ničenia, aspoň teda jadrové, prečo ich môže vlastniť Izrael, Severná Kórea, Pakistan či India, ale Saddám nie? (Čisto v rovine logiky.) Faktom je, že nikto nedokázal, že ich Irak v súčasnosti vlastní a neveria tomu ani zbrojní inšpektori. Oproti tomu, minimálne Pakistan a India ich majú naisto. USA to nejak nevadí. Izrael vedie vyhladzovaciu vojnu proti Palestínčanom, podobne Turecko proti Kurdom na svojom území. Prečo vláda USA neútočí na nich? A podobných príkladov je viac.

USA a Británia v Iraku zriadili „bezletové zóny“ pokrývajúce 60 % celého územia, ktoré nemajú žiadnu oporu v medzinárodnom práve. Len za posledných 5 rokov tam počas vojenských operácií podľa OSN zahynulo 300 civilistov. Keď Irak v roku 1988 splynoval 6 tisíc Kurdov, pol roka na to dostal pôžičku od USA v hodnote 1 mld. USD.

Nová mapa sveta, nové sféry vplyvu

Pristavme sa pri úlohe európskych štátov v konflikte, predovšetkým Francúzska, Ruska a Nemecka. Francúzsko a Rusko majú v Bezpečnostnej rade OSN právo veta. Zároveň majú s Bagdadom uzatvorené mnohomiliardové kontrakty. Obavy, že o ne prídu, ak sa ich zmocní Washington, sú zrejmé. Na tento fakt nadväzujú ďalšie v súvislosti s ťažbou a ziskami z ropy.

Zvýhodnená ekonomická pozícia. Zisky jednotlivých korporácií závisia od vzťahov so štátmi, ktoré ropu vyvážajú. Diverzifikácia produkcie ropy (otváranie nových zdrojov zásob, ako napríklad v Strednej Ázii alebo návrat iráckej ropy na svetové trhy) oslabuje moc OPECu – konzorcia štátov, ktoré vyvážajú ropu. Firmy, ktoré berú ropu od OPEC, si takto posilňujú pozíciu za jednacím stolom.
Ak USA obsadia Irak, podľa všetkého použijú svoju vojenskú silu v oblasti k obohateniu firiem, ktoré sídlia v USA a nie, dajme tomu, vo Francúzsku.

Zisky a investície. Čo sa stane so ziskami? Dali by sa reinvestovať, ako naznačuje výňatok z Washington Post týkajúci sa Saudskej Arábie (WP, 21. 9. 2001): „Od 70. rokov sa mení úloha Saudskej Arábie. Z obrovského dodávateľa ropy sa stáva kľúčový americký spojenec a ekonomický partner v regióne. V 70. a 80. rokoch vzpružila medzinárodný bankový systém výnosmi zo svojej ropy. Od roku 1981 zarobili americké stavebné firmy a dodávatelia zbraní vyše 50 miliárd USD ... Investície USA predstavovali v roku 2000 4,8 mld. USD... Americký ropný gigant Exxon Mobil Corp. bol len nedávno vybraný vládou Saudskej Arábie, aby viedol dve z troch konzorcií pripravujúcich projekty súvisiace so zemným plynom a to v hodnote 20-26 mld. USD.“ Začiatkom marca sa ukázalo, že firma, ktorej do svojho zvolenia šéfoval viceprezident Dick Cheney, získala kontrakt na prestavbu iráckych ropných polí po vojne.

(Ne)závislosť na rope. Ropný priemysel nie je len zdrojom ziskov. Produkuje aj dôležitú surovinu - ropu. Hoci USA určite nie sú závislí na dodávkach ropy zo Blízkeho východu, veľká časť sveta, vrátane Európy a Japonska, je. Takže, čím je Washington na Blízkom východe silnejší, tým väčší vplyv má na týchto potenciálnych rivalov. Americký štát nepresadzuje len záujmy ropných korporácií, ale celkové záujmy vládnucej elity. Okrem toho, aj keď sa dnes Amerika nemusí spoliehať na ropu na Blízkom východe, v budúcnosti sa to môže radikálne zmeniť. Odbor energetiky len nedávno oznámil, že 70 % ropy spotrebovanej v USA sa bude v roku 2025 dovážať. USA to môže postaviť do strategicky nevýhodnej pozície.

Vládny terorizmus doma. Nejde tu však iba o zisky a ťažbu ropy. Vojna v Iraku umožňuje odvrátiť pozornosť od skutočných problémov Bushovej administratívy doma. Napríklad, od faktov ako je jej prepojenie na skorumpovanú Enron Corporation, obrovský a stále rastúci rozpočtový deficit, daňové úľavy, ktoré vo veľkom zvýhodňujú bohatých, okliešťovanie občianskych slobôd a Bushove odmietnutie dohôd o balistických strelách a globálnom otepľovaní. Aby to malo správny šmrnc chýba už len spomenúť, že čoskoro sú tu prezidentské voľby a Bush vládne krajine, ktorá je momentálne v najväčšej ekonomickej kríze od roku 1929.

V dlhodobom ohľade je vojna o ochrane a posilnení ekonomických záujmov amerického kapitálu. Rovnako ako v prípade Balkánu a Afganistanu a ako tomu bolo vo väčšine ostatných prípadov za posledných sto rokov.

Čo bude „po“?

Teroristické útoky z 11. 9. 2001 umožnili preniesť expanzívne plány USA (pripravené ešte pred 11. 9.) do reality. Nasleduje snaha získať kontrolu nad Stredným Východom. Často sa hovorí o bleskovej vojne a zabúda sa aj na možnosť „dlhotrvajúceho konfliktu a škaredých následkov.“

Americká predstava o vojne je jednoduchá – poraziť nepriateľa behom 1-2 mesiacov, podobne ako v prvej vojne v Zálive, v Kosove či v Afganistane.

V prvých dňoch vojenskej akcie má americká armáda distribuovať potraviny a ďalšie predmety, ktoré majú pomôcť a začať potrebnú rekonštrukciu. Oficiálni predstavitelia americkej vlády hovoria, že cieľom je uistiť Iračanov, že „ľudia sa „ihneď“ začnú mať lepšie ako pred vojnou a pripísať toto zlepšenie priamo Spojeným štátom.

Ako pre Washington Post povedal nemenovaný člen americkej administratívy: „Cesta k celému Strednému Východu ide cez Bagdad.“ Stačí sa pozrieť na mapu. Obsadí sa druhé najväčšie zásobisko ropy a nech už bude irácky režim po vojne akýkoľvek (pričom vládne plány USA ani v jednej z 5 možností neuvažujú o niečom, čo by sa dalo aspoň vzdialene nazvať demokratickým štátom), USA presadia zvýšenie ťažby a pokles cien ropy. Ďalším dôsledkom by malo byť aj to, že ťažbu kvôli naplneniu štátnych príjmov zvýši aj Saudská Arábia. To opäť nahráva západným investorom a snahe ovládnuť trh s ropou. Britskí labouristickí poslanci myslia ešte viac dopredu – v Saudskej Arábii navrhujú previesť puč (prax, s ktorou má americká administratíva veľké skúsenosti z Latinskej Ameriky), krajinu rozdeliť a vytvoriť tak novú mapu celého Stredného Východu.

Ak sa to podarí, nielenže si USA poistia svoj súčasný a budúci dopyt po rope, ale budú môcť kontrolovať aj konkurentov vo Francúzsku, Nemecku, Rusku a Číne. Preto sa elity týchto krajín tak veľmi stavajú proti vojne. USA sa snažia viesť politiku „rozdeľ a panuj“: dosiahnuť, aby vedúce postavenie v EÚ nezískali ani Francúzi ani Nemci.

USA ukázali vojnou na Balkáne EÚ a hlavne Francúzsku a Nemecku, že sú najsilnejšou vojenskou silou. Podporujú rozšírenie EÚ a NATO a touto politickou cestou sa snažia získať si vplyv v koridore Východnej Európy a Strednej a Východnej Ázie. Nutne ale musia znížiť vplyv Nemecka, Francúzska, Ruska a Číny.

Niektoré fakty súvisiace s vojnou v Iraku som tu rozoberal len v krátkosti. Viac miesta som chcel venovať tomu, ako môžeme MY bojovať proti vojne. Historické i aktuálne súvislosti vojny boli dosť obsiahle spracované vo všetkých zdrojoch, ktoré uvádzam na konci článku. Vrele doporučujem!

Kamaráti,
Som v poriadku – nie je potrebné, aby sa sekcie MAP zamestnávali niečím, čo si viem ručne-stručne vybaviť aj sám. Ďakujem za ochotu, dobre viem, že sa na vás môžem spoľahnúť.
Myslím si ale, že v súčasnosti musí MAP sústrediť všetky sily, aby zastavila deštruktívne plány, s ktorými prichádza kapitalizmus s historickou podporou ľavice a momentálne aj časti anarchistického hnutia, ako sme to videli v Ríme počas akcií 15. februára – nezmyselné demonštrácie proti vojne, ktoré vytvárajú „pacifistický“ kontajner, ktorý má utešiť a obalamutiť svedomie človeka a vyčerpať sily a ktorý neurobí nič konkrétne pre zastavenie vojny. Myslím si, že vojnu je možné zastaviť jedine zovretím ekonomického systému: vojna JE ekonomickým mechanizmom a zastavíme ju jedine tak, že docielime jej anti-ekonomickosť. Vojnovú mašinériu teda môžeme zastaviť jedine generálnym štrajkom, kampaňami bojkotu nadnárodných korporácií a všadeprítomnou protivojnovou kultúrou.

Za sociálnu revolúciu,
Gino Ancon

(Gino je sekretár USI-MAP pre sektor umenia a remesiel. V úvode reaguje na napadnutie neonacistami začiatkom roka)

Ako vlády ženú ľudí do vojny

Ráno 13. 2. 2003 dostalo ministerstvo zahraničných vecí nótu vlády USA, v ktorej americká strana žiada o povolenie železničnej a cestnej prepravy, personálu a techniky Ozbrojených síl USA cez územie SR za účelom akcií týkajúcich sa Iraku. Vláda odpovedala hneď popoludní. Súhlasila. Podobne sa zachovala aj počas krízy v Kosove, kedy uvoľnila železnice na prevoz vojenskej techniky.

Vlaky majú prechádzať trasou Kúty-Štúrovo (181 kilometrov, asi 4 hodiny cesty, s prednostným právom prepravy a ochranným sprievodom!).

Máme nejakú možnosť niečo s tým urobiť? Určite! Čo? Nechajme sa inšpirovať talianským a írskym príkladom odporu proti vojne...

Taliansko: Zastav ten vlak!

Masové protivojnové demonštrácie z 15. 2. (F15) nezastavili transporty vojakov a materiálu z amerických základní do oblasti Perzského zálivu. Nezastavili sa ani protesty. Týždeň po F15 povolil minister obrany Martino použiť verejnú dopravu na prevoz vojenského materiálu (bez súhlasu parlamentu). Protivojnové hnutie odpovedalo zastavovaním vlakov.

Od 21. februára sa snažili stovky ľudí zablokovať 26 konvojov smerujúcich z malej stanice na severovýchode Talianska do vojenského tábora Darby blízko Pisi. Boli naložené prvé 2 vlaky s vojenskými vozmi a vybavením. Vďaka rýchlej reakcii železničiarov, ktorí informovali protivojnových aktivistov, bola zorganizovaná demonštrácia. Jeden z vlakov sa podarilo na niekoľko hodín zdržať, druhý stihol odísť. Nemala to ale byť ľahká cesta.

Efektívna komunikačná sieť medzi protestujúcimi, často operujúcimi v malých skupinkách o 20-30 ľuďoch, vyústila do viacerých akcií. Mobilné blokády počas celej dĺžky trate, zapaľovanie ohňov na koľajniciach či zatarasovanie ciest spôsobili, že vlaky sa museli niekoľkokrát zastaviť a meniť trasu cesty. Vlak sa do cieľa dostal s niekoľkohodinovým meškaním.

Záver dňa ukázal, že demonštranti nebudú sami. Železničiari vyhlásili (za tichej podpory odborov, že budú bojkotovať úkony spojené s chodom vlakov). Odmietli pracovať a demonštrantom poskytli logistickú podporu (informácie o trasách, cestovný poriadok atď.) potrebnú k vybudovaniu blokád. Dokári v Livorne pohrozili štrajkom v prípade, že sa od nich bude chcieť, aby nakladali vojenské vybavenie.

22. 2. začala blokáda vlaku plného amerických tankov smerujúceho zo základne vo Vicenze do Darby.

Od 23. februára sú všetci zamestnanci železníc považovaní za „vojenské osoby“. Potom ako Rakúsko odmietlo povoliť prepravu amerických vojsk cez svoje územie z Nemecka do Talianska, sa americké transporty vozia cez Holandsko. Ešte dodám, že napriek nevôli nemeckej vlády dať súhlas s vojnou v Iraku, 12. februára oznámil kancelár Gerhard Schröder, že v prípade vojny Nemecko umožní americkým a britským jednotkám plne využívať nielen vzdušný a pozemný priestor, ale aj vojenské základne (aj keď k vojne nebude mandát Rady bezpečnosti OSN...).

Taktika

Keďže „vlaky smrti“ premávali v rovnaký čas ako bežné vlaky, čo môže byť ľahšie ako zastaviť vlak pred nimi? Začala kampaň „Brzdi vojnu“. Aktivisti nasadli do civilných vlakov a ťahali ručné brzdy, čím zdržali vojenské vlaky, ktoré išli za civilnými. Pozoruhodné je, že neboli zaznamenané žiadne sťažnosti cestujúcich, ktorí v niekoľkých prípadoch prejavili veľkú podporu a odmenili aktivistov potleskom.

Blokády, zhromaždenia, okupácie a protesty v sede sa rozšírili ako požiar. Obrovskou pomocou boli alternatívne médiá ako Global radio, Radio Sherwood a Independent Media Center (Indymedia). Prinášali živé vstupy z protestov, radili demonštrantom ako sa dostať na miesta, kde sa práve protestuje, vyzývali k sledovaniu vlakov, poskytovali právnu podporu a fungovali ako fóra pre diskutovanie o metódach a formách občianskej neposlušnosti (napríklad na Indymedia jeden železničiar vysvetľoval ako sa dá bez ujmy na zdraví nastaviť červená na semafore).

25. februára bolo zrejmé, že blokády uspeli a spôsobili vážne narušenie vojenských manévrov. Do cieľa sa dostalo len 8 vlakov. Bolo vydané rozhodnutie, že vlaky budú jazdiť v noci a časť nákladu sa prevezie diaľnicami (čo spôsobilo veľké meškanie a zápchy). Americká armáda začala jednať so Slovinskom o možnosti presmerovania zvyšných vlakov. Do Turecka by išli cez Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko.

Poučenie

1. Občianska neposlušnosť dokázala spojiť široké spektrum sociálnych síl. Jednota so železničiarmi a odbormi umožnila nielen prístup k logistickým informáciám, ale demonštranti získali aj väčší kredit vo verejnosti, ktorej veľká časť bola dosť opatrná účastniť sa aktov občianskej neposlušnosti.
2. Aby bola priama akcia úspešná, nie sú potrebné stuhnuté centralistické organizačné štruktúry.
3. Nemá zmysel sedieť a čakať, že niekto zorganizuje nejakú veľkú demonštráciu. Šikovne zorganizovanými malými lokálnymi akciami môžeme rovnako mocne a efektívne prejaviť naše odhodlanie zastaviť vojnu. K zastaveniu amerických plánov netreba nutne tisíce ľudí.

Írsko: Zastav to lietadlo

Toto je príklad letiska Shannon. V auguste 2002 sa tam na demonštrácii zúčastnilo 70 ľudí, ktorí úspešne ignorovali policajné rozkazy zostať mimo letiska. Ich vstup do areálu letiska spôsobil, že americké lietadlá, ktoré tankovali museli odletieť. O niekoľko týždňov sa tam v noci dostal jeden aktivista a posprejoval americké nákladné lietadlo. Pre masmédiá to bola bomba a funkcia letiska sa dostala do verejnej diskusie.

(pokračovanie na strane 7)

V polovici októbra sa konala demonštrácia 700 ľudí. Vyše stovka z nich vstúpila na pozemok. Ôsmeho decembra sa konala ďalšia demonštrácia a štvrtého januára bol zriadený mierový tábor.

V januári sa uskutočnili dve demonštrácie, jedna za účasti niekoľko tisíc, druhá asi 800 protestujúcich. Počas prvej bola okupovaná strecha letiska a došlo k pokusu vstúpiť do hangárov. Výsledkom bolo, že World Airways – spoločnosť prevážajúca americké vojsko cez Shannon – to začala vzdávať. Škoda spôsobená jedinému americkému dopravnému lietadlu počas niekoľkých dní donútila World Airways stiahnuť sa.

Aktivisti v kampani demilitarizácie letiska vyhrali. Dosiahli to tak, že boj preniesli priamo na letisko a každá ich akcia priamo ovplyvnila využitie letiska ako spojky pre vojnu, čo vyvolalo „bezpečnostnú hrozbu“. Inými slovami, bolo to vďaka priamej akcii, nie naťahovaniu sa s vládou či petíciami a podobnými formami protestu. Ľudia vyšli protestovať a želania premenili na realitu.

Nebojme sa priamych akcií

Mnohí aktivisti sa obávajú, čo povedia na priame akcie neaktivisti, teda všetci ostatní. Ľudia vraj na takéto akcie nie sú pripravení. Príklad letiska Shannon tieto pochyby vyvracia. Jasne sa ukázalo, že priama akcia ľudí vôbec nevyľakala. Naopak, hnutie sa rozrástlo, keď ľudia videli, že je pripravené konať, bojovať za svoje požiadavky.

Avšak, nepotrebujeme len hnutie „priamoaktivistov“. Veľa ľudí má záväzky, ktoré im bránia cestovať na miesta akcií, nehovoriac o účasti na priamych akciách. Bojovať sa predsa dá aj myšlienkami a ustavičným spochybňovaním vojnovej propagandy vlády a jej strážnych psov – masmédií.

Protivojnoví aktivisti versus zamestnanci letiska

Zamestnanci letiska sa báli podporiť protivojnové akcie. Nešli do štrajku, ani inej priamej akcie. Ide o veľmi dôležitý problém, lebo to isté môže nastať aj v iných prípadoch. Napríklad, v prípade protestov proti neekologickým projektom a praktikám zamestnávateľov (napr., holorubná ťažba dreva a pod.). Vždy, keď sa proti sebe postaví záujem celospoločenský (napr., ekologické otázky, vojna) a záujem „pracovný“. Ak by sme išli do dôsledkov, oba záujmy sú totožné. Môžu sa krásne prepojiť a podporovať.

Írski aktivisti uvažovali nasledovne: Ak zamestnanci uskutočnia priamu akciu proti vojne, bude to v situácii, kedy je veľká časť obyvateľstva proti vojne a takmer určite ich podporí. Základné princípy solidarity „prinútia“ protivojnových aktivistov byť s nimi v kontakte, pomôcť im ako sa len dá. Táto podpora by bola životne dôležitá, ak by došlo k veľkým ekonomickým stratám a hrozilo by prepúšťanie. Solidarita by bola silou za záchranu pracovných miest alebo prinajmenšom za nájdenie ekvivalentných nových pracovných miest v regióne. Ja pomôžem tebe, ty pomôžeš mne. To dá rozum. Len je nutná komunikácia. Vojna nie je v našom mene, ublíži ľuďom ako sme my a prilepší tým, ktorí sú proti nám vždy, či je mier alebo vojna. Ekonomické a politické špičky počítajú s našou pracovnou silou. Kašlime na nich, nie na ľudí ako my. Zraďme ich očakávania, lebo inak zradíme očakávania svojich ľudí. V neposlednom rade – ak zamestnanci príjmu argument šéfov, že (bez vojny) prídu o prácu, neprídu o ňu po vojne aj tak? V skutočnosti je priama akcia pracujúcich a ľudová solidarita (ktorá je masívna) jedinou zbraňou ako si zachovať dlhodobú istotu pracovného miesta.

Priama akcia na letisku Shannon uspela. Tri zo štyroch leteckých spoločností dopravujúcich vojsko to zabalili a preprava musela byť odklonená na frankfurtské letisko. Každá akcia sa dostala na titulné strany novín a na ďalší deň všetci Íri hovorili v práci, v školách či krčmách len o vojne. A to išlo o malé akcie!

Zastavíme ten vlak aj doma?

Ak sa poponáhľame, môžeme vytvoriť sieť ľudí ochotných zadržať vojnu aj na Slovensku. Bez podpory železničiarov to ale nebude ľahké. Spamätať by sa mali aj odbory a prijať verejné stanovisko k vojne. V USA i Európe takéto stanovisko prijalo viacero odborov. Niektoré sú ochotné vyjsť v prvý deň vojny do štrajku. A u nás sa zas bude spať? Dokážu naše odbory niečo také, keď v minulosti neboli schopné zabrániť prepúšťaniu a znižovaniu reálnych miezd? Skutočne neviem. Asi to závisí aj od tlaku radových odborárov.

Je pravda, že pokým nás nikto nebombardujeme, nedokážeme pochopiť hrôzu vojny. Myslíme si, že sa nás netýka. Ona sa nás ale nielenže týka, ale môžeme proti nej aj niečo urobiť. Vláda nás namočila do tejto vojny, aj do vstupu do NATO, ktorý do roku 2010 zhrabne z rozpočtu asi 100 miliárd korún. (A zatiaľ sa všetko zdražuje). Kolesá militarizmu sa veselo krútia a my ich poháňame tiež, paradoxne, našou nečinnosťou. Všimnime si súvislosti. Žijeme v globálnom kapitalizme, kde rozhodnutia v jednej krajine, na jednom trhu, ovplyvňujú dianie v zbytku sveta. Musíme zaujať postoj.

Anarchistická protivojnová demonštrácia (Praha, 22. 2.)

Akcie vo svete

EURÓPA

Koncom februára vyhlásilo vyše 20 odborových zväzov v celej Európe „Nie“ vojne v Iraku. Sú odhodlané organizovať štrajky, masové demonštrácie, akcie v bydliskách, továrňach a vládnych budovách.

BELGICKO

1. 3., Mersele (pri Antverpách) – 50 protivojnových aktivistov z Belgicka, Holandska a Francúzska sa pokúsilo zablokovať vlaky prepravujúce do antverpského prístavu zbrane pre vojnu v Iraku.

USA

11. 2., New York – Toni Smith, hráčka školského basketbalového mužstva, sa otočila chrbtom k vlajke počas tradičného vďakyvzdania pred americkou zástavou. Urobila tak „pretože vládne priority nesmerujú k zlepšeniu kvality života pre všetkých občanov, ale k expanzii vlastnej moci.“ I napriek nenávistným prejavom publika sa rozhodla, že to bude robiť celú sezónu.

1. 3., San Francisco - Kolektív Direct Action to Stop the War (Priamou akciou za zastavenie vojny) oznamuje plán blokovať burzy a banky. Počas vojny v Zálive v roku 1991 miestni aktivisti na dva dni úplne ochromili dopravu na moste Bay Bridge, ktorý spája San Francisco a Oakland. Tentokrát sa sústredia na vládne budovy a veľké korporácie, ktoré majú záujem na vojne.

1. 3., Chicago – Americká Asociácie Historikov združujúca historikov z vyše 40 vysokých škôl a univerzít vytvorila národnú sieť „Historici proti vojne.“

5. 3. – Národná mládežnícka a študentská koalícia (NYSPC) zvolala jednodňový celoamerický študentský štrajk s heslom „Knihy nie bomby!“. Protestovali proti ohrozeniu životov Američanov, stratám na životoch v radoch iráckych civilistov, prebiehajúcemu okliešťovaniu občianskych práv v USA, výdavkom na zbrane, ktoré ukracujú zo zdrojov na školstvo a sociálne služby, rastu nákladov na vzdelanie pre rodiny s nízkym príjmom, rastu dlhu študentov, 12 %-nému nárastu vojenského rozpočtu medzi rokmi 2000 a 2002... Štrajk podporili tisíce študentov v Austrálii, Španielsku, Bulharsku, Kanade, Francúzsku, Brazílii, Škótsku atď.

15. 3. – Po celom svete sa plánujú protivojnové akcie zahŕňajúce rozdávanie letákov, vylepovanie nálepiek, obedňajšie diskusné prestávky a stretnutia na pracoviskách a odborárskych halách, aj i štrajky. V USA zvoláva akciu U.S. Labor Against the War, koalícia odborov protestujúcich proti vojne. Protivojnové rezolúcie prijalo vyše 200 odborárskych orgánov zastupujúcich vyše 5 miliónov pracujúcich. K protestnému dňu sa pridali aj medzinárodné odborárske federácie zastupujúce 130 miliónov pracujúcich.

VEĽKÁ BRITÁNIA

8. 1. 2003, Motherwell – Železničiari odmietli vypraviť nákladné vlaky s vojenskou muníciou.

10. 2. – Šéfovia piatich najväčších odborových centrál varovali premiéra Blaira, že akonáhle začne bombardovanie Iraku, začnú po celej krajine aj masové demonštrácie a štrajky.

21. 3., Londýn – Tento deň bol po stretnutí aktivistov protivojnového hnutia z 26 krajín a 3 kontinentov 1. marca, vyhlásený za deň solidárnych akcií na pracovisku proti vojne. Majú sa uskutočniť priame akcie v armádnych zariadeniach blokujúce prepravu vojenského materiálu, demonštrácie pred parlamentmi, študentské štrajky a okupácie, celonárodné štrajky, verejné zhromaždenia na pracoviskách.

24. 2. - Greenpeace zablokovali 100 z asi 1 300 čerpacích staníc Esso a partnerskej spoločnosti ExxonMobil (vrátane sídla vedenia firmy v Surrey) a spôsobili prerušenie ich prevádzky. Greenpeace obviňuje firmy z podpory vojny a environmentálnych zločinov.

26. 2., Derby – Blokáda vstupnej brány do továrne Rolls Royce, ktorá vyrába komponenty do nukleárneho pohonu ponoriek s hlavicami Trident.

27. 2., Edinburgh – Na mestskom pracovnom úrade zničila skupina Edinburgh Claimants armádne propagandistické materiály, ktoré verbujú mladých nezamestnaných a sociálne slabých, aby vstúpili do armády.

AUSTRÁLIA

22. 2. – Stavbárske odbory CMEU oznámili, že akonáhle vypukne vojna v Iraku, okamžite uskutočnia štrajk za účasti vyše 10 000 stavbárov.

HOLANDSKO

20. 2., Rotterdam – Greenpeace blokuje nákladnú loď plnú amerického vojenského vybavenia. Blokádu končí polícia zásahom vodných del.

FILIPÍNY

3. 3., Manila – Približne 2 000 robotníčok vyšlo počas pracovnej doby do ulíc, aby demonštrovali proti hrozbe vojny v Iraku a jej podpore zo strany filipínskej vlády.

IRAK

18. 2., Bagdad – Mierový pochod študentov z celého sveta (Japonsko, Belgicko, Nigéria, Švédsko, Turecko...). Aktivistka Jo Wilding, ktorá v Iraku pôsobí s nezávislým filmovým štábom, na základe rozhovorov s irackými študentmi píše: „... Áno, privítali by demokraciu, skutočnú, rýdzu, nefalšovanú demokraciu. Ak si však majú vybrať medzi USA a Saddámom, nie je čo riešiť, berú Saddáma. Neveria (a vidieť, že hovoria na rovinu, bez nejakého nátlaku), že príchod Spojených štátov a Veľkej Británie ich život oslobodí alebo nejak zlepší. ... Zúčastniť sa protestného pochodu spolu s irackými študentmi a cítiť ich hnev a energiu bola jedna z najintenzívnejších skúseností v mojom živote. Počas demonštrácie začalo pršať, no zároveň svietilo slnko. Uprela som pohľad nad rieku Tigris s nádejou, že uvidím dúhu. Ak tam aj bola, môjmu pohľadu bránila budova OSN...“

21. 2., Bagdad – Dorazila ďalšia vlna Ľudských štítov (ĽŠ) odhodlaných v prípade bombardovania brániť civilné objekty vlastnými telami. Ich celkový počet sa tak zvýšil na približne 500. V Londýne je už 10 000 žiadostí pripojiť sa. ĽŠ mapujú celkovú situáciu v Iraku. Jeden z ĽŠ, člena revolučných odborov Industrial Workers of the World (IWW): „Ráno sme navštívili nemocnicu plnú detí, ktoré zomierajú na hladu, podvýživu a choroby kvôli sankciám OSN. Mnohé deti majú leukémiu z tzv. „ochudobneného uránu“, ktorý obsahovali bomby použité Spojenými silami počas vojny v Zálive v roku 1991. Mnohí z nás sa v nemocnici zrútili. Hanba ani zlosť nestačia na popísanie mojich pocitov.“

Vo väčšine spomenutých prípadov došlo k zatýkaniu a útokom zo strany polície.

Michal Tulík

V článkoch boli použité informácie zo zdrojov: www.iwa-ait.org, www.ainfos.ca, www.infoshop.org, www.indymedia.org, www.globalresearch.ca, www.blisty.cz, www.alarm.solidarita.org, A-kontra č. 10/2002

Podľa údajov OSN by na nakŕmenie celého sveta stačil šesťtýždňový rozpočet americkej vojenskej obrany.

Ostaneme len ovcami

alebo dáme svojmu životu zmysel?

(pokračovanie zo strany 5)

Kto, keď nie my?

Žiadna vláda na svete nemusí rešpektovať verejnú mienku, pokiaľ ju samotná verejnosť nedokáže previesť do reality. Niektoré veci sa musia hovoriť verejne a nahlas zároveň. Vláda si musí uvedomiť, že ich moc končí tam, kde začína naša. Z letargie nás na chvíľu vytrhli železničiari, ktorí jej to ako prví dali pocítiť štrajkom. Nechajme sa inšpirovať ich odvahou brániť svoje práva a záujmy nás všetkých z pracujúcej triedy.

Naše hlasy nie sú na jedno použitie raz za štyri roky. Tým, že vyjdeme do ulíc vyjadriť svoj nesúhlas s nespravodlivosťou, dávame najavo, že ešte žijeme, že náš život má pre nás stále cenu. Dávame tak najavo, že sme osobnosti, ktorým záleží na tom, kde a za akých podmienok žijeme. Nedovolíme nikomu šliapať po našej dôstojnosti a slobode. Žiadna vláda za to nestojí. Najmenej tá naša. Vyjadrovať sa nahlas je prvým krokom na ceste k lepšiemu životu, lepšej budúcnosti. Je to jeden z krokov ako prevziať iniciatívu nad organizovaním našich životov z úradu vlády späť do komunít, kde žijeme my. Z rúk politikov späť do našich vlastných rúk.

Pevne verím, že sa stretneme na ďalšom proteste nielen proti vojne, ale aj proti antisociálnej politike vlády za náš lepší život. Pevne verím, že oživíme tieto protesty svojou fantáziou a demonštrácie budú doprevádzať koordinované štrajky odborárov, tak ako sa to stalo 8. januára 2003 vo Veľkej Británii, keď železničiari odmietli prepraviť vlaky s vojenskou muníciou určenou na vojnu v Iraku. Fantázii sa medze nekladú. Príď sa aj ty nadýchnuť atmosféry, ktorá dá tvojmu životu zmysel. Slovami anarchistickej rebelky Emmy Goldmannovej: *„Nechcem taký revolúciu, v ktorej si nezatancujem.“*

mxo

ODRAZ VEREJNEJ MIENKY VO SVETE

Veľká Británia: Viac ako 80 % Britov je proti vojne bez mandátu OSN. Štyridsať percent je proti vojne aj so súhlasom OSN.
Španielsko: Proti útoku je 93 %. 70 % si myslí, že Irak nepredstavuje takú hrozbu, aby bolo nevyhnutné viesť vojnu.
Taliansko: Proti vojne je 72 % Talianov. 62 % proti účasti Talianska v bojových operáciách po boku USA.
Francúzsko: Proti vojne 77 %.
Nemecko: 84 % Nemcov je proti útoku na Irak.
Rusko: 51 % proti vojne.
Rakúsko: 48 % proti vojne
Česká republika: 67 % proti útoku aj s podporou OSN.
Maďarsko: 82 % proti.
Poľsko: 62 % proti.
Slovensko: 57 % proti zapojeniu krajiny do vojny.

SCHOPNOSŤ PRENIESŤ VEREJNÚ MIENKU DO ULÍC! Paríž (800 000), Rím (2,5 miliónov), Berlín (500 000), Washington, Melbourne (200 000), Barcelona (1 milión), Madrid (1 milión), v New Yorku (500 000), Sevilla (250 000), Atény (200 000), Ovideo (200 000), Montreal (150 000), Dublin (100 000), Brusel (100 000), Lisabon (100 000), Las Palmas (100 000), Cádiz (100 000), Amsterdam (80 000), Toronto (80 000), Stockholm (80 000), Los Angeles (75-100 000), Glasgow (50-60,000), Oslo (60 000), Seattle (55 000), Montevideo (50 000), Stuttgart (50 000), Thessaloniki (40 000), Kodaň (35-40 000), Bern (40 000), Sao Paulo (30 000), Girona (30 000), Vancouver (30 000), Göteborg (30 000), Tokio (25 000), Budapešť (20 000), australsky Newcastle (20 000), Viedeň (20 000), Lyon (20 000), Perth (20 000), Iruneja (20 000), Montpeilier (15-20 000), Luxemburg (15-20,000), Buenos Aires (15 000), Rio de Janeiro (15 000), Helsinki (15 000), Mexico City (10-15 000), Canbera (10-15 000), Trondheim (11 000), Kalkata (10 000), Johannesburg (10 000), Minneapolis (10 000), Záhreb (10 000), San Diego (10 000), Filadelfia (10 000), Edmonton (10 000), Auckland (8-10 000), Tel Aviv (1500), Adelaide, Bellingen, Bregenz (1500), Bratislava, Kapské mesto (5000), Christchurch, Dunedin, Durban (3000), v Irakliu (4000), Maine, Patras (3500), Praha (2200), Quito (250), Rethimn (2000), Rhodos (2000), Santiago (3000), Taipea, v Tampere (2000), Tudele (5000), Turku (5000), Volos (3000), Varšava, Wellington... plus stovky ďalších miest...

CD, *.mp3, *.divx, *.mpeg a tie ďalšie alebo

Kultúra pre nás, nemajetných

Tí, ktorí ste kedysi boli zapojení (alebo stále ste) v DIY (do it yourself=urob si sám) kultúre si určite pamätáte na niekdajšiu „kauzu“ v časoch, keď sa na hudobný trh dostávali prvé CD-čka. Vtedy sa skoro každý postavil proti tejto technologickej novinke, hlavne z dôvodu, že CD nosiče boli prakticky nekopírovateľné a hrozne drahé. Aj ja sám som v tých časoch proti nim všemožne bojoval a bojkotoval ich (hlavne preto, že som na nich nemal :)). Keď sa nad tým všetkým dnes zamyslím, tak mi to pripadá smiešne, že na jednej strane sa odsudzovali CD a na druhej strane sa plne podporovali LP a EP platne, ktoré boli a sú dosť drahé a už to pomaly ani niet na čom prehrávať. Gramofóny sa kupujú čím ďalej tým horšie, nehovoriac o komponentoch. Jednému môjmu známemu sa minule zlomila ihla. Nová ho stála 1200 Sk. Svojej žene to radšej ani nehovoril :).

Týmto článkom sa chcem pripojiť k tej drvivej väčšine ľudí, ktorí kašľú na nejaké autorské práva a smelo si CD kopírujú a nahrávajú. A kašľú na nejaké propagačné filmy slovenských „umelcov“, ktorí sa snažia prehovoriť nám do duše aby sme si kupovali originálne CD a kazety, rádovo za stovky korún. Najčastejší dôvod je ten, že ak sa nebude kupovať, vydávať nebudú môcť ani naše obľúbené kapely. Hmmm. Je to pravda, žijeme v kapitalizme, ktorý vníma umenie inak. Ak si chcete kúpiť kópiu obrazu od Salvadora Dalího (aj s rámom), tak vám stačí ísť do Baumaxu do oddelenia farieb. Spolu s latexom si môžete domov odniesť aj trochu umenia :) Pozrite. To, čo hovoria slovenskí „umelci“, ma nezaujíma. Ich tvorba stojí väčšinou za ho... Na Slovensku vydáva CD-čka aj Zdena Studenková. Čo na tom, že potom na jej výtvor sadá prach vo vitríne alebo vo výpredaji. Koľko iných kvalitných kapiel by tie peniaze využilo lepšie.

Na Slovensku je zopár kapiel, na ktoré dám aj 150,- za vstupné. Ale to sú väčšinou ľudia, ktorým je nejaké kopírovanie ukradnuté. Skutočným umelcom je to jedno. Tí sú radi, ak sa ich dielo dostáva medzi viac a viac ľudí. Pre niektorých sú však prachy dôležitejšie a tak to dopadne. Zaujímavé je to, že kapely, ktoré majú dostatok peňazí sa vždy ozývajú ako prvé. Ako to bolo v prípade Napsteru. Pre tých, ktorí nevedia o čo ide: bola to internetová stránka, kde sa dali voľne stiahnuť snáď všetky piesne snáď všetkých umelcov. Samozrejme, niekomu sa to nepáčilo a začal proti tomu brebtať. Taká Metallica, ktorá kedysi začínala ako undergroundová kapela, bola jedným z najväčších odporcov Napsteru. Bubeník Ulrich si asi chcel kúpiť paličky z ebenu (alebo „drbátko ze slonoviny“ hail Homer Simpson :)). „Punková“ kapela zložená z panákov oblečených v značkových handrách zvaná Iné kafe vydala ako prvá na Slovensku nekopírovateľné CD. Hehe... Týždeň po jeho vydaní sa objavilo na zoznamoch s nelegálnymi kópiami. Síce tých týpkov z Iné Kafe nepoznám osobne, ale nerobia na mňa dojem nemajetných... Ja mám svedomie čisté. Skutočný umelec sa poteší, že niekto jeho hudbu počúva, či už je to legálne alebo nie. Biznismen to nikdy nepochopí. Umenie je v kapitalizme len tovar. Čím je tovar predávanejší, tým je (pre vydavateľov) lepší. Ono to prakticky ani nemusí byť dobré. Stačí poriadna agresívna propagácia a reklama a ľudia si to už kúpia. Pokiaľ budú peniaze na prvom mieste, umenie bude len cestou k nim. Skutočné umenie si cestu k ľuďom už nájde. Ale nie o tom som chcel.

Občas si prečítam nejaký časák venovaný počítačom a často sú tam písané rady ľuďom, ktorí si kupujú nové počítače. V takýchto časopisoch vám samozrejme poradia len to, čo je v hraniciach legálnosti. Jedno vám však poradím ja. Ak si budete kupovať počítač, určite si kúpte kvalitnejšiu grafickú kartu s TV výstupom. Nebudete ľutovať. A ak sa vám podarí našporiť si aj na napaľovačku - vyhrali ste! Ak nie, čítajte ďalej...

Dnes už hádam v každom väčšom meste nájdete človeka, ktorý si prilepšuje alebo sa dokonca živý nelegálnym napaľovaním CD-čiek.

Hudba

Najskôr je to hudba. Čisté, v celku kvalitné CD si môžete kúpiť už aj za 20 sk, čo je niekedy skoro o polovicu menej ako kazeta. Pravda, dá sa napáliť len raz. Viackrát napaľovateľné CD stojí dvakrát-trikrát viac, ale hádam sa to časom zníži. Ak teda poznáte takéhoto človeka, máte o hudbu postarané. V zoznamoch týchto ľudí nájdete stovky albumov známych aj menej známych interpretov. Niektorí vám dokonca môžu napáliť na jedno CD aj 8-10 albumov vo formáte mp3 a vy si to potom môžete napáliť samy vo formáte prehrávateľnom na obyčajnom CD prehrávači. Prepálené CD stojí 80-120 Sk (resp. ak je to váš známy, tak vás to bude stáť len cenu čistého CD. Ako sa už len dohodnete :). Niektorí „distribútori“ vám dokonca môžu predať CD skoro nerozoznateľné od originálov, s farebnou potlačou na CD a farebným obalom. Tieto CD však stoja viac. Tak od 150 do 250 sk.

Softwér

Ak si teda kupujete nový počítač, potrebujete tam samozrejme aj nejaký softwér. Windows je dosť nestabilný a že vraj aj málo bezpečný, ale tú sračku má asi každý (ja tiež :)) takže ju použijem ako príklad. Originálne balenie windowsu stojí od 3 500 Sk do 6000 Sk. Microsoft Office stojí nad desať litrov. Čiže, suma sumárum, vyjde vás to na takých 15 000. Mňa to vyšlo na celých 42,80 Sk (za dve CD :)). Ešte aj chlapík z firmy odkiaľ som si kupoval počítač mi vyšiel v ústrety a povedal mi, že keď chcem, môže mi windows nainštalovať on, pričom mu nezáležalo, či je to originál alebo prepálené. Možno sa vám zdá, že je to nezmysel radiť ľuďom, aby si nekupovali originálny softwér, že to vie každý. To by ste sa divili, koľkých ľudí poznám a koľkých som sám videl ako si ho k počítaču kúpili. Takže, ak si to spočítate tak namiesto 25 litrov (toľko stojí vcelku kvalitný stroj), zaplatíte 40 000 Sk, čo je pre mnohých z nás už nemysliteľné. Čiže, smelo kopírujte, Billy Gates si možno nekúpi nový ostrov niekde v Karibiku, ale vy si aspoň dáte nejaké to pifko alebo si kúpite niečo iné (napríklad nejaké napálené hudobné CD s obľúbenou kapelou ako darček pre toho, koho máte rád/a:).

Filmy

A toto je dôvod, kvôli ktorému píšem tento článok. Mám hrozne rád filmy a hrozne som rád, ak si ich môžem pozrieť v originály s titulkami. Do kina zájdem len raz za čas, lebo je to drahé a dosť ma ruší šuštanie sáčkov s chrumkami a cinkotanie fliaš s colou ľudí, ktorí nepochopili, že kinosála nie je jedáleň. Požičovne sú dosť problém, lebo film stojí tak 30-40 Sk a fakt je ten, že som spokojný tak s jedným filmom z desiatich, plus veľakrát málo kvalitný dabing mi dobrý zážitok z filmu dosť pokazil. V požičovniach sa síce dajú požičať aj DVD-čka, ale prehrávač čosi stojí a ešte k tomu často potrebujete telku, na ktorej sa dá nastaviť pomer horizontálnej a vertikálnej veľkosti obrazu (16:9, 4:3). Ak to nemáte tak vám hrozí, že Neo a Trinity budú mať hlavy natiahnuté ako kukurice :)).

Kedysi boli DVD-čka označované ako nekopírovateľné médium. Samozrejme, že sa našlo zopár šikovných ľudí, ktorí dokázali, že to nie je pravda a dnes sa DVD smelo kopírujú.

Pôvodne boli filmy na CD dosť nekvalitné. Boli to hlavne filmy, ktoré sa nahrávali obyčajnou kamerou z plátna kina alebo z obrazovky telky. Ak ste mali „šťastie“, mohli ste na plátne zahliadnuť tiene hláv divákov alebo vypočuť si nejaké rozhovory alebo ich citové prejavy pri niektorých drsných scénach :)). Časy sa menia a aj počítačoví piráti za zdokonaľujú a dnes sú filmy na CD vo vynikajúcej DVD kvalite (obrazovej aj zvukovej). Trochu horšie je to niekedy s titulkami, ktoré nie sú vždy kvalitné ale aj to sa už zlepšuje. Ináč, niektorí ľudia píšuci titulky majú zmysel pre humor, takže v nudných scénach si môžete prečítať v titulkoch niečo ako „Nudáááá“, „Hej! Nehraje to v pozadí Offspring?“. Zatiaľ najvtipnejší sa mi zdal preklad v jednej z posledných scén filmu XXX, kde Samuel L. Jackson povie čosi ako „OK. But hurry!“ s titulkami „OK. Ale metelesku-plesku!“ :). To len tak, by the way...

Ak si teda kúpite comp s kvalitnou grafickou kartou a TV výstupom, čo som spomínal vyššie, tak sa dá obraz preniesť do televízora, čo je super, pretože pozerať film na takom 15 palcovom monitore vo formáte 16:9 nie je sranda. Stačí jeden kábel na prepojenie compu a telky a máte po probléme. Ak sa tomu až tak nerozumiete, spýtajte sa niekoho. Dnes máte všade plno týpkov, ktorí vám radi pomôžu a ešte budú radi, že si dokážu, že to vedia.

Ďalšia výhoda filmov na CD je aj to, že ich často vidíte ešte pred premiérou v kine a tak sa môžete rozhodnúť čo naň pôjdete do kina alebo nie. Ušetríte spústu prachov za kino alebo požičovňu. Hm... na 8 míľu do kina určite nepôjdem a to som sa tak chystal :)

Bacha!

Všetko o čom tu píšem je nelegálne a preto by ste si mali uvedomiť, že kupovanie alebo šírenie takýchto CD je trestné. Pravdepodobnosť, že chytia a uväznia nejakého distribútora je veľmi malá. Ak sa to však stane, môže sa stať, že ak ste si CD od neho objednávali poštou, má vaše adresy v počítači a dostane sa k nim polícia. Minule sa to stalo môjmu známemu. Zavolali si ho na políciu a spýtali sa ho, že kde má tie napálené CD, čo si objednali a on im na to, že všetky boli chybné a vyhodil ich. A tým to skončilo. Veď aj fízli si radi objednajú nejaké to CD :). Najlepšie je ak si CD kupujete osobne alebo cez niekoho, kto tú osobu pozná osobne.

Aby bolo jasno!

Nekupujem si prepálené CD s nakopírovanou hudbou, filmami a softwérom preto, lebo „anarchisti“ to tak robia. Mám rád umenie, ale veľakrát naň nemám peniaze. Tak to riešim takýmto prirodzeným spôsobom. A vôbec ma nežerie svedomie, že porušujem nejaké autorské práva, ktoré sú aj tak len o prachoch.

(fd)

Mor sa šíri...

O Novom Slobodnom Slovensku (NSS) a aj o jeho aktivitách sme na stránkach našich novín informovali už niekoľkokrát (len pre zopakovanie - jedná sa o východoslovenské občianske združenie, ktoré sa snaží svoje neonacistické aktivity skryť za frázy o samostatnom a silnom slovenskom štáte). A aj keď je to fakt na nasratie, budeme o nich hovoriť opäť.

Pohlavári NSS sa totiž zrejme rozhodli, že na východe už pre slovenský národ vykonali dosť, na rozdiel od stredu Slovenska, kde sme (až doteraz) neboli nútení pozerať sa na ich tupé neonacistické ksichty. Stretnutie s „občanmi“ si dali v jednom stredoslovenskom meste známom hlavne rasistickými vyhláseniami jeho primátora na adresu rómskej komunity - v Žiline a to priamo na Hlinkovom námestí. Provokatívnejšie miesto sa im asi už nepodarilo nájsť.

Ako som zistil, akákoľvek forma verejného odporu je v tomto meste nerealizovateľná. (A tu by som sa chcel na chvíľu pristaviť – Žilinčania, ktorí máte v krčme plnú hubu žvástov o antifašizme, kde ste? To ste už natoľko prepití, že vám okrem toho kecania nezostáva energia absolútne na nič? Uvedomujete si, že zatiaľ ešte menšina náckov dokáže byť omnoho akčnejšia a odvážnejšia ako väčšina „antifašistov“?) Na spomínané námestie som sa predsa rozhodol ísť v „inkriminovaný“ deň (22. 2. 2003) aspoň pozrieť.

Dorazil som pár minút po začiatku „akcie“ (asi tak o 14:10). Na námestí, ktoré sa mi zdalo v takýto deň a hodinu na Žilinu nejaké príliš živé (bolo to ale spôsobené skôr tým, že Tesco bolo ešte otvorené, určite ich tam neprilákali členovia NSS a vidina ich neskonale duchaplných prejavov), bol postavený akýsi prístrešok, pred ktorým stáli asi ľudia z NSS. Dvaja držali v rukách slovenské vlajky, jeden na pravej a druhý na ľavej strane. Medzi nimi stál rečník a hlasom, ktorému bolo dosť mizerne rozumieť práve čosi hovoril do megafónu. Aby som obraz námestia úplne dokreslil - vnútri, v prístrešku bola zavesená čierna vlajka NSS a pár krokov od neho stálo čierne auto, takisto so znakom NSS.

Posluchačov, ktorí boli rozostavení v polkruhu pár metrov od „prednášajúceho“, tvorili neonacisti (ako inak, ale kupodivu slušne oblečení v hadroch od firmy Lonsdale) a asi tak 5 chodcov, ktorí sa pri tomto divadle pristavili.

Neviem presne zreprodukovať, o čom boli prejavy. Ako som už spomínal, zrozumiteľnosť megafónu asi pozná každý, kto ho už niekedy počul. Navyše, k „davu“ som sa nemohol priblížiť natoľko, aby som počul aspoň trochu lepšie. Z tých pár slov, čo som zachytil ale išlo (ako vždy) o brnkanie na strunu citov. Nikto z nás vraj nechce, aby vo vojnách zomierali slovenskí vojaci (nechceme, aby zomieral nikto, nám na národnosti nezáleží, NSS áno). NSS na tento problém poukazuje bez toho, že by sa aspoň trochu pokúsili analyzovať sociálnu situáciu a hľadať pravé príčiny problému a zameriavajú sa na nikomu (teda okrem náckov) nič nehovoriace kecy o národe a vlasti. Tak to nakoniec robia všetci ultrapravičiari. Ideológia NSS ale nie je predmetom tohto článku a preto poďme späť k zhromaždeniu, hoci sa toho o ňom už veľa povedať nedá. Skončilo okolo 15:00 slovenskou hymnou a viac neviem. Snažil som sa čo najrýchlejšie vypadnúť, aby som náhodou nedostal po ceste od nejakého „vlastenca“ po papuli. Skoro som zabudol - „zhromaždenie“ malo za cieľ agitovať za podpísanie petície za referendum o NATO.

Na záver už len pár vecí, ktoré ma pri premýšľaní o akcii NSS napadli:

1) slovenskí neonacisti sa už nielenže organizujú, ale pomaly a isto začínajú vystrkovať rožky

2) ak sa im včas nepostavíme, za chvíľu budú predstavovať ešte väčšiu hrozbu ako doteraz

3) je načase budovať reálne antifašistické hnutie, ktoré dokáže reagovať na podobné aktivity náckov, ako bola tá dnešná, pretože momentálne je toto hnutie na zúfalo nízkej úrovni.

Patrik Král

Noviny ŽERME BOHATÝCH vydáva Priama Akcia – členská sekcia Medzinárodnej Asociácie Pracujúcich.
Noviny sú vydávané na vlastné náklady s cieľom agitovať za oprávnené požiadavky pracujúcich proti svojvôli zamestnávateľov a politikov!
Radi uverejníme príspevky o problémoch a bojoch na pracoviskách. Redakcia si vyhradzuje právo krátiť texty. Redakcia: Michal Tulík, Fero Daniel, ND. Názory vyjadrené v ŽB nie sú nutne názormi organizácie.
Kontakt: Priama Akcia, PO Box 16, 840 08 Bratislava 48, e-mail: *redakcia@ziplip.com;* Organizačný email: *priamaakcia@ziplip.com* (Bratislava) alebo *pa_vychod@yahoo.com* (Východné Slovensko)